

Röster om facket och jobbet

Det fackliga uppdraget och det fackliga intresset

- Förtroendeuppdraget
- Kontakt med förtroendevalda
- Fackklubb på arbetsplatsen
- Fackliga möten
- Läsa fackliga tidningar
- Facket på Internet
- Fackligt intresse
- Kännedom om kollektivavtalet

Innehåll

Sammanfattning	3
1 Inledning.....	7
2 Det fackliga förtroendeuppdraget	9
Kan tänka sig ta fackligt uppdrag	17
Skäl att inte ta fackligt uppdrag	22
3 Fackklubb på arbetsplatsen	26
4 Kontaktat eller känner förtroendevald	29
Nöjd med hjälpen	35
5 Fackliga möten	38
Yttrat sig på fackligt möte	43
6 Läser fackliga tidningar	45
7 Letat facklig information på Internet	50
8 Fackligt intresse	54
9 Kännedom om kollektivavtalet	59
Kännedom om kollektivavtalets innehåll	63

Rapporten har utarbetats av LOs Arbetslivsenhet

För ytterligare information,
kontakta Mats Larsson, telefon 08-796 28 11

Sammanfattning

Det fackliga förtroendeuppdraget

Det viktigaste för den fackliga styrkan är att ha ett stort antal medlemmar som vill organisera sig fackligt. Men nästan lika viktigt är det att en stor del av medlemmarna även vill ta på sig fackliga uppdrag och som förtroendevalda leda det dagliga fackliga arbetet på arbetsplatserna.

Den tredje delen i 2011 års Röster om facket och jobbet visar att viljan att ta på sig fackliga förtroendeuppdrag alltså är hög. Trots att antalet medlemmar minskat de senaste åren har antalet fackligt förtroendevalda ändå ökat något.

Totalt finns det 325 000 fackligt förtroendevalda i Sverige år 2011. Det är fler än antalet invånare i Malmö. Av dessa är 158 000 förtroendevalda inom något LO-förbund, vilket är 1 000 fler än för fem år sedan. I procent motsvarar de förtroendevalda 14 procent av samtliga LO-medlemmar.

Inom TCO- och SACO-förbunden finns 119 000 respektive 42 000 förtroendevalda, vilket motsvarar 13 procent respektive 9 procent av samtliga TCO- och SACO-medlemmar.

Män har fackliga förtroendeuppdrag i högre grad än kvinnor. Av samtliga fackligt anslutna kvinnor har 11 procent fackliga förtroendeuppdrag och 14 procent av männen. Könsfördelningen skiljer sig dock åt mellan LO, TCO och SACO såtillvida att den är jämnare inom TCO än inom LO och SACO.

De vanligaste fackliga förtroendeuppdragen är skyddsombud, styrelseledamot och kontakt-/arbetsplatsombud.

Kan tänka sig ta fackligt uppdrag

Av samtliga fackligt anslutna LO-medlemmar, som inte redan har ett fackligt förtroendeuppdrag, svarar 28 procent ja eller kanske på frågan om de kan tänka sig ta ett uppdrag. Nästan lika positiva är TCO-medlemmarna då 25 procent av dessa svarar ja eller kanske. Mest positiva är dock SACO-medlemmarna då 30 procent av dessa kan tänka sig ta ett fackligt uppdrag.

Skäl att inte ta fackligt uppdrag

De vanligaste skälen till att inte vilja ta ett fackligt uppdrag är att *inte ha tid* och *ointresse*. Av LO-medlemmarna uppger 35 procent att de inte har tid och 39 procent att de inte är intresserade.

Ytterligare 7 procent tror sig inte klara av ett uppdrag medan endast några enstaka procent tror att det skulle ogillas av arbetsgivare eller arbetskamrater.

Fackklubb på arbetsplatsen

Cirka 76 procent av samtliga LO-, TCO- och SACO-medlemmar har fackklubb eller fackligt ombud på sin arbetsplats medan endast 41 procent av de ej fackligt anslutna arbetarna har det. Det är dock en ganska stor del, närmare 20 procent, av de ej fackligt anslutna som *inte vet* om det finns fackklubb eller fackligt ombud på deras arbetsplats.

Känner förtroendevald

På de arbetsplatser där det finns fackklubb eller fackligt ombud känner de flesta en facklig representant. Av LO-medlemmarna känner 91 procent en facklig representant på arbetsplatsen liksom 90 procent av TCO-medlemmarna och 83 procent av SACO-medlemmarna.

Men även de som inte är medlemmar i facket visar sig oftast känna en facklig representant. Av de ej fackligt anslutna uppger 68 procent av arbetarna och 75 procent av tjänstemännen att de känner en facklig representant på arbetsplatsen

Kontaktat förtroendevald

Drygt hälften av alla anställda har tagit kontakt med en facklig representant för att få hjälp eller information de senaste åren. LO- och TCO-medlemmar är de som till störst del kontaktat sin fackliga representant, 56 procent vardera, medan 49 procent av SACO-medlemmarna kontaktat en facklig representant.

Men även många ej fackligt anslutna har tagit kontakt. Av de ej fackligt anslutna arbetarna har 25 procent tagit kontakt liksom 35 procent av tjänstemännen.

Nöjd med hjälpen de fick vid kontakten

De flesta som varit i kontakt med en facklig företrädare visar sig även vara nöjda med den hjälp eller information de fick vid kontakten. Av de LO-, TCO- och SACO-medlemmar som tagit kontakt med en facklig representant uppger cirka 78 procent att de är nöjda med den hjälp de fick.

Även flertalet av de ej fackligt anslutna som varit i kontakt med en facklig representant är nöjda med den hjälp de fick. Av arbetarna är 57 procent nöjda och av tjänstemännen 72 procent.

Fackliga möten

Samling av medlemmarna till fackliga möten är en viktig del av den fackliga demokratin. Medlemmarnas intresse för att gå på fackliga möten tycks dock vara svalt då endast 35 procent varit på ett fackligt möte det senaste året. Det är dock en liten uppräckning jämfört med föregående undersökning.

Yttrat sig på mötet

De som ändå går på fackliga möten visar sig i de flesta fall också delta aktivt på mötet genom att yttra sig i någon facklig fråga. Av de LO-medlemmar som varit på fackligt möte det senaste året yttrade sig drygt hälften, 57 procent. Kvinnor yttrar sig lite mer än män.

Läser fackliga tidningar

Det vanligaste sättet att sprida facklig information är via de fackliga tidningarna. Det visar sig även vara ett effektivt sätt då nästan alla läser sin fackliga tidning – om än i varierande grad.

Drygt var fjärde fackligt ansluten, 26 procent, läser större delen av sin fackliga tidning, 31 procent läser en och annan artikel medan 33 procent nöjer sig med att bläddra och läsa rubriker. Resterande 10 procent läser inget i sin fackliga tidning.

Letat facklig information på Internet

Alla fackförbund har numera väl utbyggda hemsidor och det visar sig att en stor del av löntagarna använder Internet för att leta facklig information. Av samtliga anställda har 56 procent letat facklig information på Internet.

Skillnaden är dock ganska stor mellan arbetare och tjänstemän då 44 procent av LO-medlemmarna har letat facklig information på Internet medan cirka 70 procent av TCO- och SACO-medlemmarna har gjort det.

Fackligt intresse

På en direkt fråga om man är fackligt intresserad svarar nästan hälften, 47 procent, av de fackligt anslutna att de är fackligt intresserade. Andelen är lite högre bland LO- och SACO-medlemmar, 50 procent, och lite lägre bland TCO-medlemmar, 42 procent

Även bland de som inte är med i facket finns många som ändå är fackligt intresserade och cirka var fjärde ej fackligt ansluten uppger sig vara fackligt intresserad.

Kännedom om kollektivavtalet

Den tredje delen av 2011 års Röster om facket och jobbet avslutas med några frågor gällande vilken kännedom löntagarna har om sina kollektivavtal. Det visar sig att nästan alla, 93 procent, har kännedom i den meningen att de vet om det finns kollektivavtal på deras arbetsplats eller inte. Sju procent vet dock inte om de har ett kollektivavtal.

Av de som är fackligt anslutna har nästan alla kännedom om det finns kollektivavtal eller inte. Av LO-medlemmarna har 96 procent kännedom och av TCO- och SACO-medlemmarna vet 94 procent om de har ett kollektivavtal eller inte.

Men även de flesta ej fackligt anslutna vet om det finns kollektivavtal då 70 procent svarar att de har kollektivavtal och 12 procent att de inte har det. Återstår gör dock 18 procent, nästan var femte ej fackligt ansluten, som uppger att de inte vet om det finns kollektivavtal på deras arbetsplats.

Kännedom om kollektivavtalets innehåll

Att veta om det finns kollektivavtal eller inte är givetvis bra men att även ha kännedom om kollektivavtalets innehåll är ännu bättre. De som svarat att det finns kollektivavtal på deras arbetsplats får därför en följdfråga om vilken kännedom de själva anser att de har om kollektivavtalets innehåll.

Av samtliga anställda uppger nästan hälften, 46 procent, att de har stor eller ganska stor kännedom om sitt kollektivavtal. Nästan lika stor andel, 45 procent, uppger att de har en liten kännedom om innehållet medan åtta procent uppger att de har ingen kännedom. Över 90 procent har alltså åtminstone en liten kännedom om innehållet i sitt kollektivavtal.

1

Inledning

Föregående rapport i 2011 års Röster om facket och jobbet handlade om det fackliga medlemskapet och visade att löntagarnas inställning till det fackliga medlemskapet alltjämnt är positiv och viljan att organisera sig fackligt är fortsatt hög. De som är medlemmar anser dessutom att de får ut stora värden av sitt fackliga medlemskap. Men trots detta väljer allt fler löntagare att stå utanför såväl fack som a-kassa, främst på grund av att man tycker att medlemskapet är för dyrt. Dessutom har ungdomar blivit allt svårare att organisera fackligt i takt med att allt fler ungdomar endast erbjuds tidsbegränsade anställningar.

Del 3 – Det fackliga uppdraget och det fackliga intresset

Denna rapport, som är den tredje i 2011 års Röster om facket och jobbet, spinner vidare på tråden från föregående rapport gällande löntagarnas attityd och inställning till facket och det fackliga medlemskapet. Nu gäller det dock synen på det fackliga uppdraget och löntagarnas fackliga intresse.

Undersökningen

Undersökningen Röster om facket och jobbet bygger på ett stort antal intervjuer med löntagare i åldern 18-64 år. Såväl LO-medlemmar som TCO- och SACO-medlemmar är med i undersökningen liksom ej fackligt anslutna. Syftet med undersökningen är att studera och kartlägga löntagares attityd till facket och olika fackliga kärnfrågor.

Undersökningen har genomförts i samarbete med Statistiska centralbyrån som har ansvarat för urval, intervjuarbete och tabeller. Intervjuerna har skett i form av telefonintervjuer under vintern 2010/2011.

Röster om facket och jobbet har genomförts fem gånger tidigare åren 1988, 1993, 1998, 2002 och 2006. Även då i samarbete med Statistiska centralbyrån.

Rapportserie

Undersökningen innehåller ett stort antal frågor som kommer att publiceras i en rapportserie från hösten 2011 till våren 2012. Serien planeras bestå av följande rapporter:

Urval

Urvalet i 2011 års undersökning består av totalt 7 100 anställda och har dragits bland de som deltagit i Statistiska centralbyråns arbetskraftsundersökningar (AKU).

Tilläggsurval för vissa LO-förbund

I urvalet ingår tilläggsurval från fyra LO-förbunds medlemsregister. De fyra förbunden är Byggnads, Handels, Livs och Målarna. Tilläggsurvalen är på mellan 200-500 intervjuer per förbund och medger en mer detaljerad redovisning av resultaten för dessa förbund än vad som hade varit möjligt utan tilläggsurval.

Svarsfrekvens och bortfall

Svarsfrekvensen för hela urvalet är 66 procent. Bortfallet består av 18 procent ej anträffade, 14 procent avböjd medverkan och 1 procent förhindrade att medverka. Svarsfrekvensen är därmed lite lägre än i föregående undersökning som genomfördes år 2006 (68 procent).

- Rof 1 – Synen på löner och löneskillnader*
- Rof 2 – Det fackliga medlemskapet*
- Rof 3 – Det fackliga uppdraget och det fackliga intresset*
- Rof 4 – Fackets uppgifter*
- Rof 5 – Friheter, förmåner och klass*

Den första rapporten publicerades i juni 2011, den andra i oktober 2011 och den tredje i januari 2012. Resterande rapporter publiceras löpande vintern/våren 2012.

2

Det fackliga förtroendeuppdraget

Det viktigaste för den fackliga styrkan är givetvis att ha ett stort antal medlemmar som vill organisera sig fackligt. Men nästan lika viktigt är att en stor del av medlemmarna även vill ta på sig fackliga uppdrag och som förtroendevalda leda det dagliga fackliga arbetet på arbetsplatserna.

I undersökningen Röster om facket och jobbet tillfrågas alla som är fackligt anslutna om de har något fackligt förtroendeuppdrag och i så fall vilka uppdrag.

De som inte har något fackligt förtroendeuppdrag får frågan om de kan tänka sig att ta ett förtroendeuppdrag. De som inte kan tänka sig det får en fråga om varför.

Fråga 25

Har du något förtroendeuppdrag i ditt fackförbund?

1. Ja
2. Nej

Fråga 26

Vilket eller vilka uppdrag har Du (max 3 uppdrag)?

Fråga 27 (om Fråga 20 = Nej)

Kan du tänka dig att ta ett fackligt förtroendeuppdrag om du blir tillfrågad?

Fråga 29 (om Fråga 27 = Nej)

Vad är det viktigaste skälet till att du inte kan tänka dig att ta ett fackliga förtroendeuppdrag?

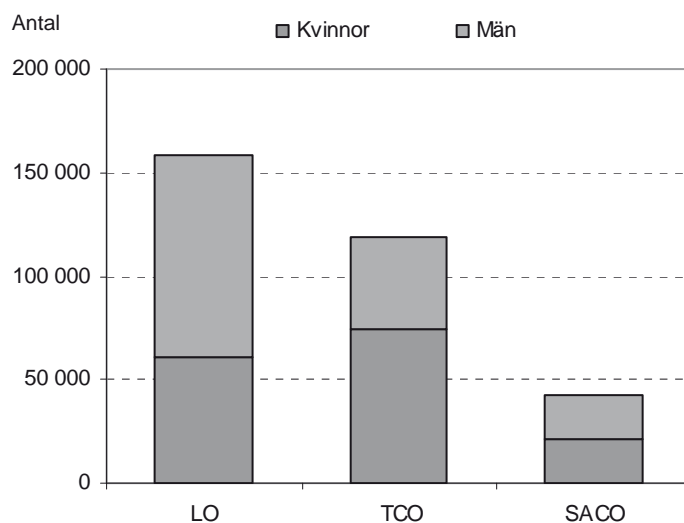
325 000 fackligt förtroendevalda

Totalt finns det 325 000 fackligt förtroendevalda i Sverige år 2011. Det är fler än hela antalet invånare i Malmö - eller i Uppsala och Jönköping tillsammans (se diagram 2.1 och tabell 2.1).

158 000 förtroendevalda inom LO

Flest förtroendevalda finns det inom LO-förbunden då 158 000 LO-medlemmar har ett fackligt förtroendeuppdrag. Det är fler än hela befolkningen i Linköping, Sveriges femte största stad.

Diagram 2.1 Har fackligt förtroendeuppdrag år 2011

LO-förbunden mobiliserar kärntrupperna

Inte nog med att LO-förbundens förtroendevalda är lika många som befolkningen i hela Linköping, de har dessutom ökat med 1 000 förtroendevalda jämfört med för fem år sedan då antalet förtroendevalda inom LO-förbunden var 157 000 enligt Röster om facket och jobbet år 2006.

Visserligen ryms denna förändring inom den statistiska felmarginalen men den är ändå värt att notera med tanke på att antalet medlemmar samtidigt minskat

160 000 inom TCO och SACO

Även bland tjänstemännen finns en stor mängd fackligt förtroendevalda. Inom TCO-förbunden har 119 000 medlemmar något fackligt förtroendeuppdrag och inom SACO-förbunden finns 42 000 förtroendevalda, det vill säga totalt 160 000 fackligt förtroendevalda tjänstemän.

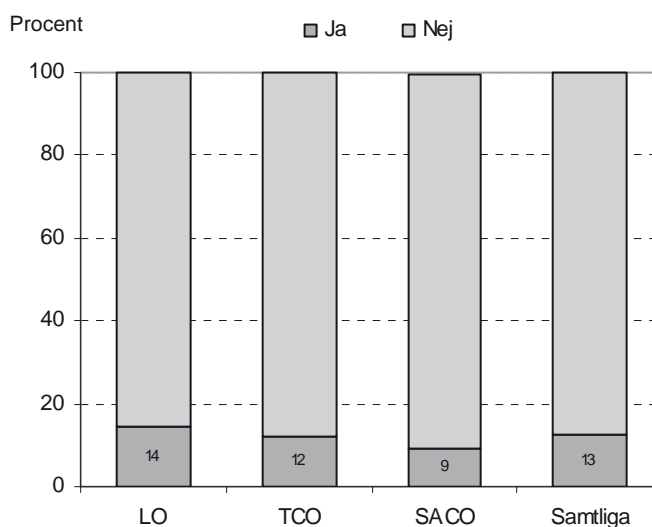
14 procent förtroendevalda inom LO

I procent motsvarar dessa stora antal fackligt förtroendevalda 13 procent av samtliga fackligt anslutna. Inom LO är dock andelen förtroendevalda lite högre, 14 procent, medan den inom TCO och SACO är 12 respektive 9 procent (se diagram 2.2 och tabell 2.1).

Tabell 2.1 Har fackligt förtroendeuppdrag år 2011

		Antal	Procent
LO	Kvinnor	61 300	12
	Män	96 900	16
	Samtliga	158 200	14
TCO	Kvinnor	74 100	12
	Män	44 600	13
	Samtliga	118 700	12
SACO	Kvinnor	20 900	8
	Män	21 200	11
	Samtliga	42 100	9
Samtliga	Kvinnor	156 200	11
	Män	169 600	14
	Samtliga	325 800	13

Diagram 2.2 Har fackligt förtroendeuppdrag år 2011

Tabell 2.2 Har fackligt förtroendeuppdrag år 1988-2011. Procent LO-medlemmar

	1988	1993	1998	2002	2006	2011
Kvinnor	10	8	12	9	10	12
Män	15	19	16	15	14	16
Samtliga	12	14	14	12	12	14

12-14 procent sen 1988

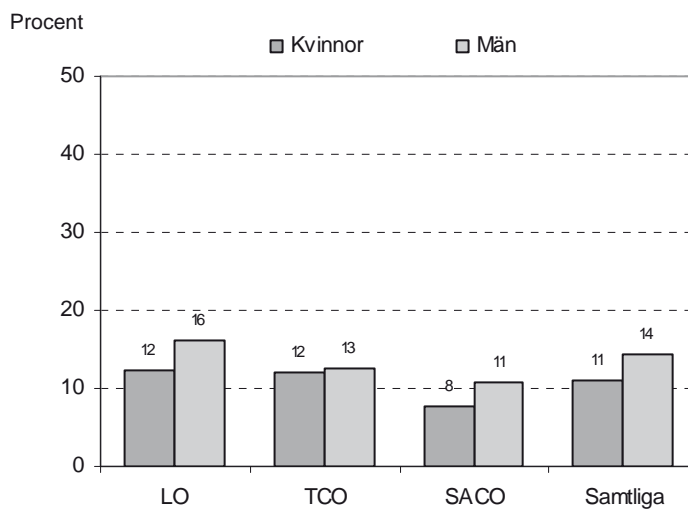
Jämfört med tidigare årgångar av Röster om facket och jobbet så har andelen LO-medlemmar med fackliga förtroendeuppdrag varit mycket stabil och andelen har legat mellan 12 till 14 procent ända sedan år 1988 (se tabell 2.2).

Kvinnor och män

Fler förtroendevalda män än kvinnor

Av samtliga fackligt anslutna har 11 procent av kvinnorna fackliga förtroendeuppdrag och 14 procent av männen. Det är alltså en övervikt av män bland de förtroendevalda. Könsfördelningen skiljer sig dock åt mellan LO, TCO och SACO. Inom LO och SACO är det klar övervikt av män medan det inom TCO är jämnare fördelat. I antal är dock de förtroendevalda kvinnorna betydligt fler än männen inom TCO (se diagram 2.3 och tabell 2.1).

Diagram 2.3 Har fackligt förtroendeuppdrag år 2011

16 procent män och 12 procent kvinnor förtroendevalda inom LO

Inom LO-förbunden har 16 procent av männen och 12 procent av kvinnorna fackliga förtroendeuppdrag. I antal motsvaras detta av 96 900 LO-män och 61 300 LO-kvinnor, det vill säga 35 600 fler män.

Lika stor skillnad även tidigare år

Enligt tidigare årgångar av Röster om facket och jobbet har andelen LO-män med fackliga uppdrag legat mellan 14-16 procent sedan år 1998 medan den för LO-kvinnor legat mellan 9-12 procent. Undantaget är år 1993 då hela 19 procent av LO-männen och endast 8 procent av LO-kvinnorna hade fackliga uppdrag (se tabell 2.2).

Jämn könsfördelning inom TCO

Inom TCO är det betydligt fler kvinnor än män som är förtroendevalda, 74 100 kvinnor respektive 44 600 män. Denna övervikt speglar dock könsfördelningen bland TCO-medlemmarna då antalet TCO-kvinnor är betydligt fler än antalet TCO-män. Räknat i procent är dock skillnaden mindre och andelen förtroendevalda TCO-kvinnor är 12 procent och TCO-män 13 procent. Även inom TCO är alltså en större del av männen fackligt förtroendevalda än av kvinnorna

Även inom SACO är en högre andel av männen förtroendevalda än av kvinnorna, 11 respektive 8 procent. I antal är fördelningen dock jämnare då det är 20 900 kvinnor och 21 200 män som är förtroendevalda inom SACO-förbunden.

LO-förbunden

Stor skillnad mellan LO-förbunden

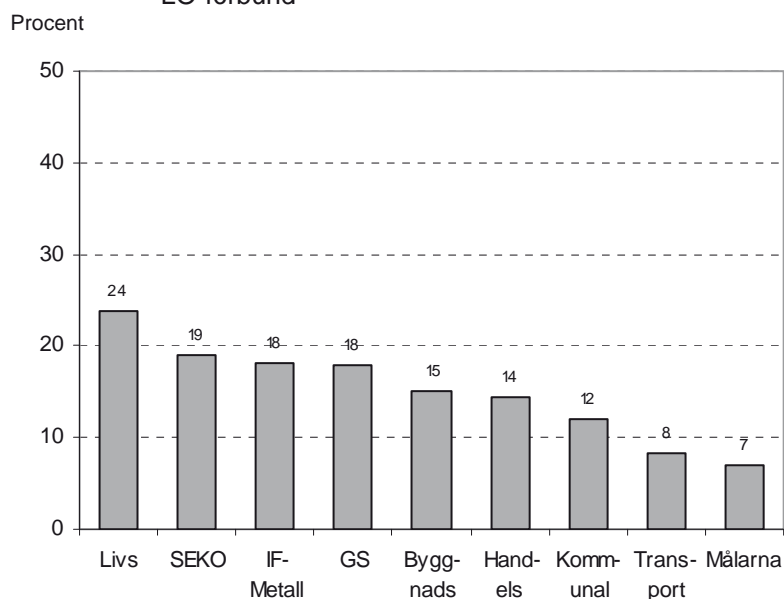
Även mellan de enskilda LO-förbunden är skillnaden stor vad gäller andelen medlemmar som har fackliga förtroendeuppdrag. Högst andel är det inom industriförbunden och SEKO medan andelen är lägst inom Transport och Målarna (se diagram 2.4).

Var 4e Livs-medlem förtroendevald

Klart högst andel medlemmar som har fackliga förtroendeuppdrag är det bland Livs medlemmar. Hela 24 procent, nästan var fjärde Livs-medlem, har ett fackligt förtroendeuppdrag. Närmast därefter kommer SEKO med 19 procent och industriförbunden IF-Metall och GS med 18 procent.

Lägst andel medlemmar med fackliga förtroendeuppdrag är det inom Transport och Målarna. Av dessa har åtta respektive sju procent fackliga förtroendeuppdrag.

Diagram 2.4 Har fackligt förtroendeuppdrag år 2011
LO-förbund

Skyddsombud, styrelseledamot och kontaktombud är de vanligaste uppdragen

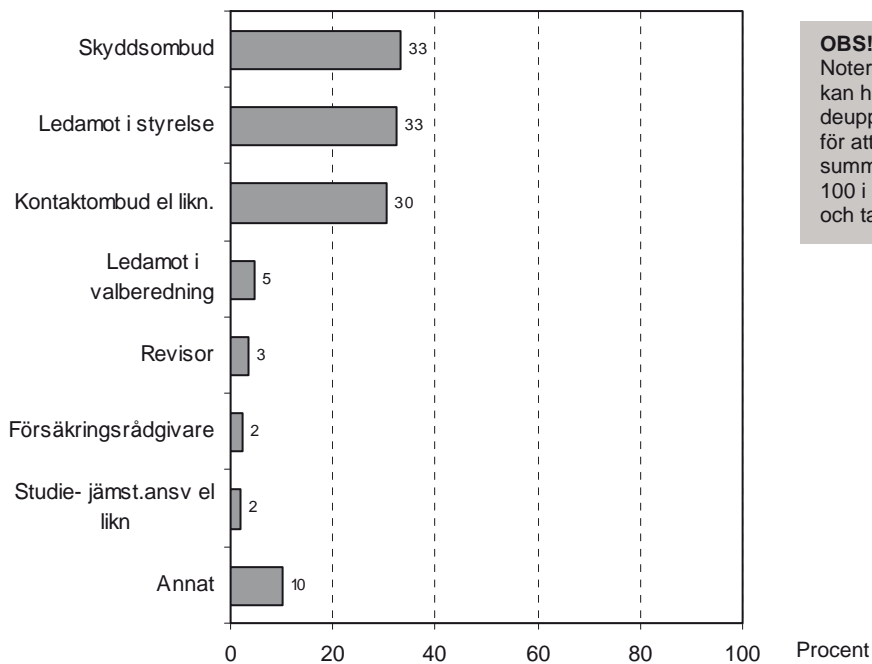
De vanligaste fackliga förtroendeuppdragen är skyddsombud, styrelseledamot och kontakt-/arbetsplatsombud. Var och en av dessa tre uppdrag omfattar cirka en tredjedel av samtliga förtroendevalda.

Av samtliga fackligt förtroendevalda är 33 procent skyddsombud, 33 procent har något fackligt styrelseuppdrag och 30 procent är kontakt- eller arbetsplatsombud. Övriga uppdrag är inte alls lika vanliga och exempelvis uppdrag som ledamot i valberedning eller försäkringsrådgivare är det endast fyra respektive tre procent av de förtroendevalda som har (se diagram 2.5 och tabell 2.3).

Underskattning av mindre vanliga uppdrag

Det bör dock noteras att många förtroendevalda har flera uppdrag och i undersökningen registreras upp till tre uppdrag. Några förtroendevalda har säkert fler än tre uppdrag och undersökningen underskattar därför andelen som har respektive uppdrag. Troligen gäller det dock främst de mindre vanliga uppdragen då det kan antas att de som har många uppdrag väljer att nämna de tre ”viktigaste” uppdragen först i intervjun.

Diagram 2.5 Fackliga förtroendeuppdrag år 2011
Samtliga förtroendevalda

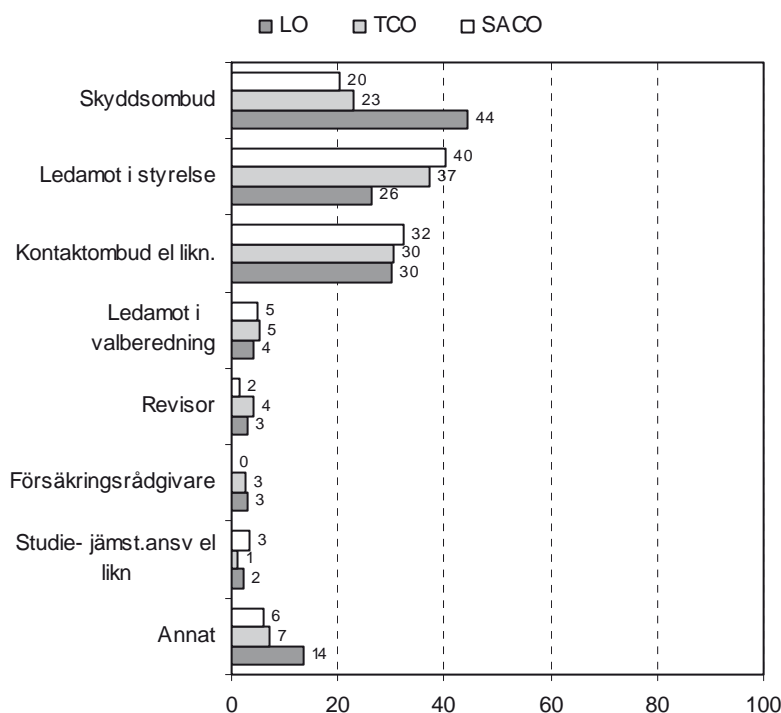

Flest skyddsombud i LO och styrelseledamöter i TCO och SACO

Fördelningen av de olika förtroendeuppdragen skiljer sig ganska mycket mellan LO, TCO och SACO. Bland LO-medlemmar är det vanligaste förtroendeuppdraget att vara skyddsombud då 44 procent av samtliga förtroendevalda LO-medlemmar är skyddsombud. Närmast därefter kommer 30 procent kontakt-/arbetsplatsombud och 26 procent styrelseledamöter.

Bland TCO- och SACO-medlemmar är fördelningen den omvända då det vanligaste förtroendeuppdraget är att vara styrelseledamot. Av alla förtroendevalda inom TCO är 37 procent styrelseledamöter och inom SACO 40 procent. Närmast därefter kommer kontakt-/arbetsplatsombud, med 30 respektive 32 procent, och på tredje plats skyddsombud med 23 procent inom TCO och 20 procent inom SACO (se diagram 2.6 och tabell 2.3).

Diagram 2.6 Fackliga förtroendeuppdrag år 2011

Ojämn könsfördelning inom LO – men inte bland skyddsombuden

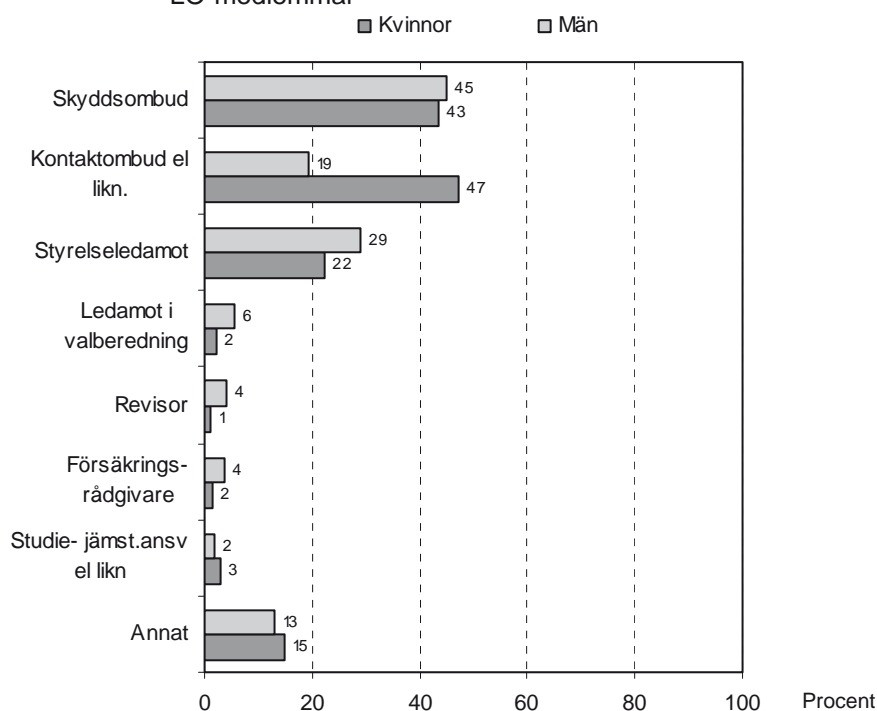
Fördelningen av förtroendeuppdragen mellan kvinnor och män är lite skev. Bland LO-medlemmarna gäller det dock främst könsfördelningen bland styrelseledamöter och kontakt-/arbetsplatsombud medan könsfördelningen bland skyddsombuden är jämnare.

Störst skillnad mellan LO-män och LO-kvinnor är det för kontakt-/arbetsplatsombud då 47 procent av de förtroendevalda LO-kvinnorna är kontakt-/arbetsplatsombud medan 19 procent av LO-männen är det.

LO-männen är istället i högre grad styrelseledamöter då 29 procent av de förtroendevalda LO-männen är styrelseledamöter medan 22 procent av LO-kvinnorna är det (se diagram 2.6 och tabell 2.3).

Uppdraget som skyddsombuden är dock nästan lika vanligt bland LO-män som bland LO-kvinnor då 45 procent av de förtroendevalda LO-männen och 43 procent av LO-kvinnorna är skyddsombud.

Diagram 2.5 Fackliga förtroendeuppdrag år 2011
LO-medlemmar

Tabell 2.3 Vilket eller vilka fackliga uppdrag har du? Procent (Max 3 uppdrag per person *)

		Styrelseledamot	Kontakt-/Arbetsplatsombud	Skyddsombud el. likn.	Valberedning	Försäkringsrådgivare	Studie-, jämsv. ansv. el. likn.	Revisor	Annat
LO	Kvinnor	22	47	43	2	2	3	1	15
	Män	29	19	45	6	4	2	4	13
	Samtliga	26	30	44	4	3	2	3	14
TCO	Kvinnor	38	32	21	4	4	0	4	8
	Män	36	28	26	8	0	3	5	6
	Samtliga	37	30	23	5	3	1	4	7
SACO	Kvinnor	36	26	25	6	0	4	3	3
	Män	44	38	16	3	0	3	0	9
	Samtliga	40	32	20	5	0	3	2	6
Samtliga	Kvinnor	32	37	30	4	3	2	3	10
	Män	33	24	36	6	2	2	4	10
	Samtliga	33	30	33	5	2	2	3	10

* Notera att en person kan ha flera förtroendeuppdrag vilket medför att antalet procent summerar till mer än 100

Kan tänka sig ta ett fackligt förtroendeuppdrag

De fackligt anslutna som inte har något fackligt förtroendeuppdrag får i undersökningen en fråga om de kan tänka sig att ta ett fackligt uppdrag om de blir tillfrågade. De som svarar nej på frågan får en följdfråga om vad det viktigaste skälet är till att inte vilja ta ett uppdrag.

Fråga 27 (om Fråga 20 = Nej)

Kan du tänka dig att ta ett fackligt förtroendeuppdrag om du blir tillfrågad?

1. Ja
2. Nej
3. Kanske / Beror på vilket uppdrag det gäller

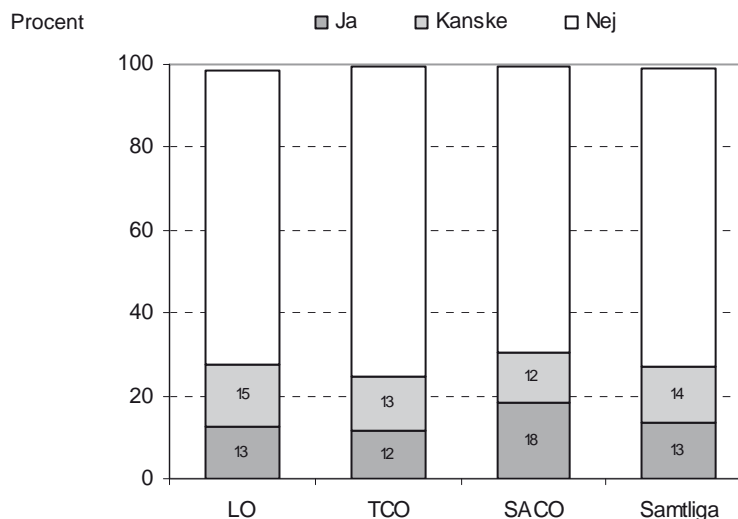
27 procent kan tänka sig bli förtroendevald

Av samtliga fackligt anslutna, som inte redan har ett fackligt förtroendeuppdrag, svarar 13 procent *ja* på frågan om de kan tänka sig ta ett uppdrag. Ytterligare 14 procent är lite mer försiktigt positiva och svarar att de *kanske* kan det medan 72 procent svarar nej. Totalt innebär det att mer än var fjärde, 27 procent, skulle svara ja eller kanske på frågan om att ta ett fackligt förtroendeuppdrag (se diagram 2.6 och tabell 2.4).

28 procent bland LO-medlemmarna

Fördelningen är ganska lik bland såväl LO-medlemmar som bland TCO- och SACO-medlemmar. Bland LO-medlemmarna svara 28 procent ja eller kanske medan 25 procent av TCO-medlemmarna gör det samma. Mest positiva till att ta ett fackligt uppdrag tycks SACO-medlemmarna vara då 18 procent svara ja och 12 procent kanske, det vill säga totalt 30 procent positiva.

Diagram 2.6 Kan tänka sig ta fackligt förtroendeuppdrag år 2011

Tabell 2.4 Kan tänka sig ta fackligt förtroendeuppdrag år 2011. Procent
Fackligt anslutna som inte redan har fackligt förtroendeuppdrag

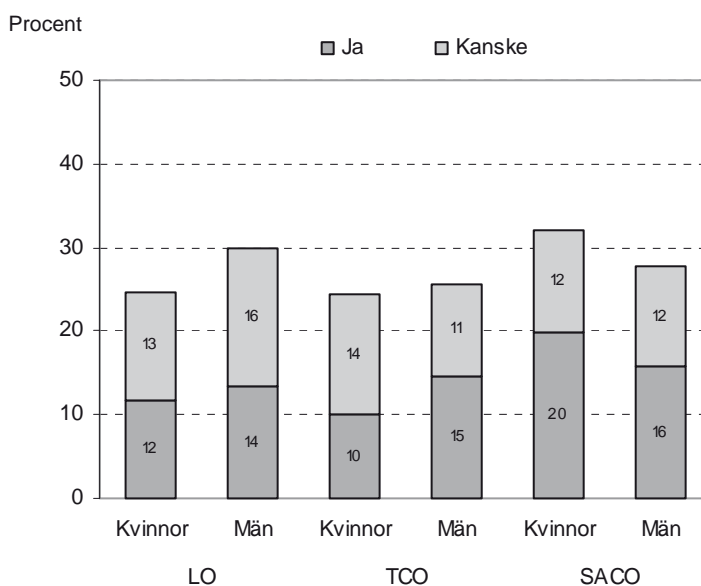
		Ja	Kanske / Beror på...	Nej	Vet ej	Summa
LO	Kvinnor	12	13	74	1	100
	Män	14	16	69	2	100
	Samtliga	13	15	71	1	100
TCO	Kvinnor	10	14	76	0	100
	Män	15	11	73	1	100
	Samtliga	12	13	75	1	100
SACO	Kvinnor	20	12	68	0	100
	Män	16	12	71	2	100
	Samtliga	18	12	69	1	100
Samtliga	Kvinnor	13	13	74	0	100
	Män	14	14	70	2	100
	Samtliga	13	14	72	1	100

Mindre del kvinnor än män vill ta förtroendeuppdrag

Kvinnor är mindre positiva till att ta fackliga förtroendeuppdrag än män – åtminstone inom LO och TCO. Bland LO-medlemmarna svarar 25 procent av LO-kvinnorna och 30 procent av LO-männen att de kan eller kanske kan tänka sig att ta ett fackligt förtroendeuppdrag.

Även bland TCO-medlemmarna är män lite mer positiva till att ta fackliga uppdrag medan det bland SACO-medlemmarna tvärtom är kvinnorna som är mer positiva än männen (se diagram 2.7 och tabell 2.4).

Diagram 2.7 Kan tänka sig ta fackligt förtroendeuppdrag år 2011

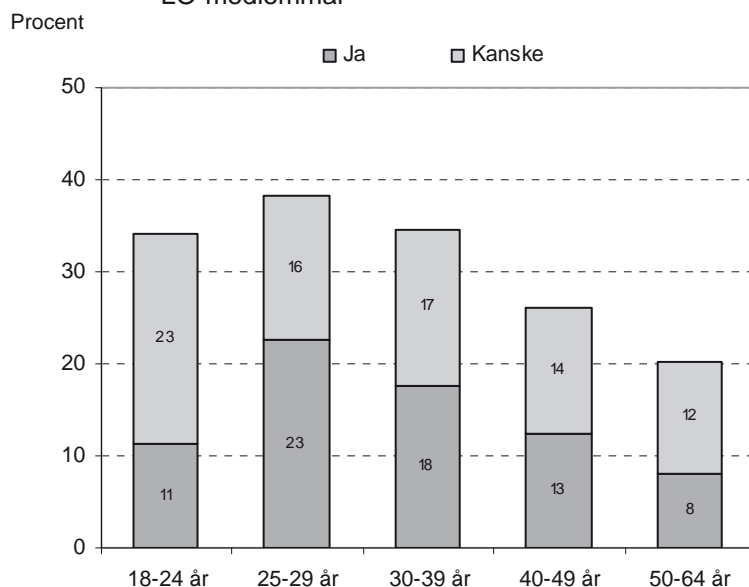

Ungdomar mer positiva än äldre

Yngre är mer positiva till att ta ett fackligt förtroendeuppdrag än äldre. Mest positiva är LO-medlemmarna i åldern 25-29 år då hela 39 procent av dessa svarar ja eller kanske till att ta ett fackligt uppdrag. 18-24-åringarna är dock inte långt efter då 34 procent, drygt var tredje, av dessa svara ja eller kanske. De flesta av 18-24-åringarna tycks dock vara lite mer försiktigt positiva då 23 procent svarar kanske och 11 procent ja (se diagram 2.8).

Även drygt en tredjedel, 35 procent, av 30-39-åringarna svarar att de kan eller kanske kan tänka sig ta ett fackligt uppdrag. I åldersgrupperna däröver minskar dock andelen LO-medlemmar som kan tänkas sig ta fackliga uppdrag. Lägst andel är det bland 50-64-åringarna då var femte, 20 procent, av dessa svara ja eller kanske till att ta ett fackligt uppdrag.

Diagram 2.8 Kan tänka sig ta fackligt förtroendeuppdrag år 2011
LO-medlemmar

LO-förbunden

Handel i topp med 32 procent

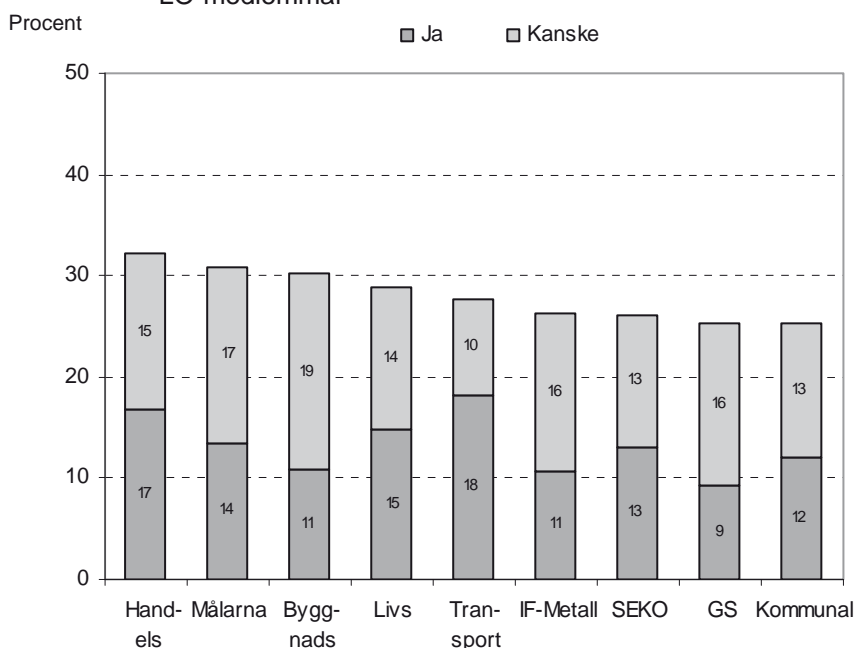
En stor andel medlemmar inom samtliga LO-förbund är positiva till att ta ett fackligt uppdrag. Högst andel är det bland medlemmarna inom Handels. Av dessa svara 32 procent, nästan var tredje medlem, att de kan eller kanske kan tänka sig det (se diagram 2.9).

Inte långt efter Handel kommer medlemmarna i Målarna och Byggnads med 31 respektive 30 procent medlemmar som är positiva till att ta fackliga uppdrag.

25 procent inom Kommunal och GS

Lägst andel medlemmar som kan tänka sig ta fackliga uppdrag är det i Kommunal och GS. Av dessa svarar 25 procent att de kan eller kanske kan tänka sig ta ett fackligt uppdrag. Något högre andel, 26 procent, är det inom IF-Metall och SEKO.

Diagram 2.9 Kan tänka sig ta fackligt förtroendeuppdrag år 2011
LO-medlemmar

Fackliga uppdrag allt populärare

En allt större del av de fackligt anslutna är villiga att ställa upp på fackliga förtroendeuppdrag. Det gäller bland såväl LO-medlemmar som bland TCO- och SACO-medlemmar (se diagram 2.10 och tabell 2.5).

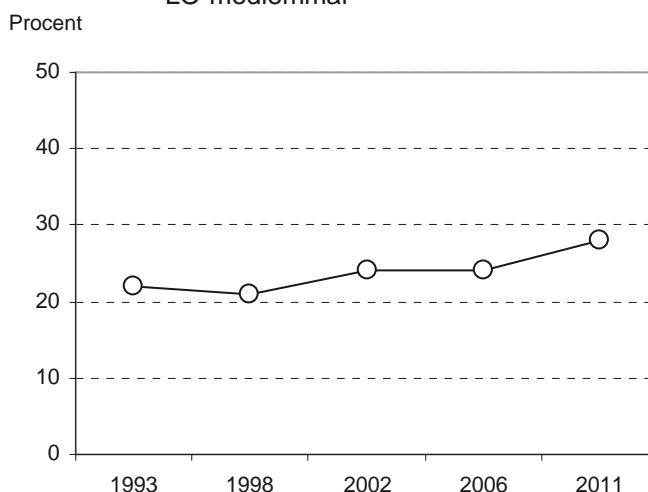
År 2011 högst i Rof-historien

Dagens 28 procent LO-medlemmar som är positiva till att ta ett fackligt uppdrag är den högsta notering som uppmätts i Roster om facket och jobbet historia. Första året frågan ställdes var 1993 och då svarade 22 procent ja eller kanske på frågan. År 1998, var andelen lite lägre, 21 procent, men därefter har den ökat via 24 procent år 2002 och 2006 till dagens 28 procent.

Många som ville ha uppdrag har nu fått det

Uppgången är dock inte odelat positiv då andelen som svarat *ja* minskat något, från 15-16 procent år 1993-2006 till dagens 13 procent. Istället har de som svarat *kanske* mer än fördubblats, från sex procent år 1993 till dagens 15 procent.

Diagram 2.10 Kan eller kanske kan ta fackligt förtroendeuppdrag år 1993-2011 LO-medlemmar

Tabell 2.5 Kan tänka sig ta fackligt förtroendeuppdrag år 1993-2011. Procent

		1993	1998	2002	2006	2011
LO	Ja	16	15	15	16	13
	Kanske	6	6	9	8	15
	Ja+Kanske	22	21	24	24	28
TCO	Ja	15	15	14	14	12
	Kanske	4	4	8	7	13
	Ja+Kanske	19	19	22	21	25
SACO	Ja	21	19	20	15	18
	Kanske	6	6	10	11	12
	Ja+Kanske	27	25	30	26	30

Skäl att *inte* ta fackliga uppdrag

De klart viktigaste skälen till att inte ta ett fackligt uppdrag är att inte ha tid eller ointresse. 75 procent av samtliga fackliga anslutna som inte vill ha något fackligt uppdrag anger dessa två skäl.

Fem procent tror sig inte klara av ett fackligt uppdrag och tre procent vill inte av politiska eller principiella skäl. Att ett fackligt uppdrag skulle ogillas av arbetsgivaren eller arbetskamrater tycks dock inte många oroa sig för.

Det visar den följdfråga som ställs till alla fackligt anslutna som inte kan tänka sig ta ett fackligt uppdrag.

Fråga 29 (om Fråga 27 = Nej)

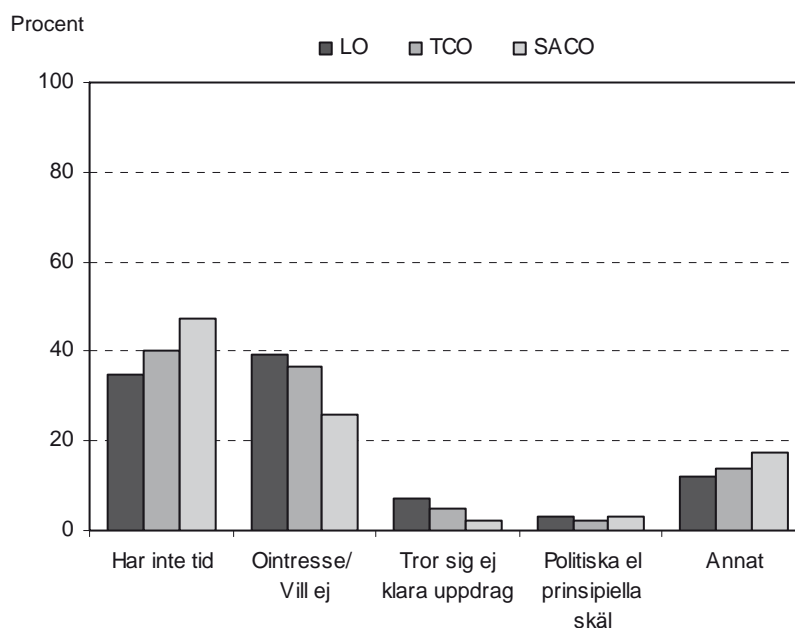
Vad är det viktigaste skälet till att du inte kan tänka dig att ta ett fackligt förtroendeuppdrag?

1. Har inte tid
2. Tror sig inte klara av fackligt uppdrag
3. Ointresse (Ej intresserad av fackliga frågor eller fackligt arbete / Tråkigt / Vill inte)
4. Kan ogillas av arbetsgivaren
5. Kan ogillas av arbetskamraterna
6. Politiska eller principiella skäl
7. Sämre möjlighet till befordran
8. Dålig ersättning (Obetalt / Otacksamt)
9. Annat, ange vad ...
88. Vet ej
99. Vill ej svara

39 procent har inte tid

Det vanligaste skälet till att inte vilja ta ett fackligt uppdrag är att man inte har tid. Av samtliga fackligt anslutna som inte vill ta ett fackligt uppdrag uppger 39 procent att de inte har tid. Det gäller dock i högre grad TCO- och SACO-medlemmar än LO-medlemmar. Av LO-medlemmarna uppger 35 procent att de inte har tid medan 40 procent av TCO-medlemmarna och 48 procent av SACO-medlemmarna inte har tid för fackliga uppdrag (se diagram 2.11 och tabell 2.6).

Diagram 2.11 Skäl att inte ta fackligt förtroendeuppdrag år 2011

36 procent är ointresserade

Ett nästan lika vanligt skäl som att inte ha tid är att man helt enkelt inte är intresserad av att ta ett fackligt uppdrag. Av samtliga fackligt anslutna uppger 36 procent olika former av ointresse som skäl. Ointresset är dock lite vanligare bland LO-medlemmar då 39 procent av dessa är ointresserade av fackliga uppdrag medan 37 procent av TCO-medlemmarna och 26 procent av SACO-medlemmarna är ointresserade.

LO-kvinnor har mindre tid – LO-män mer politiska skäl

Kvinnor och män uppger i stora drag samma skäl för att inte ta fackliga förtroendeuppdrag. Några små skillnader finns dock.

Bland LO-medlemmar är det främst skälen *har inte tid* och *politiska eller principiella skäl* som anges i olika grad av kvinnor och män. LO-kvinnor anger i högre grad än LO-män att de inte har tid medan LO-män i högre grad anger politiska eller principiella skäl. Skillnaden är dock inte anmärkningsvärt stor och dessutom är det vanligaste skälet för såväl LO-kvinnor som LO-män *ointresse*, 39 procent (se tabell 2.6).

Tabell 2.6 Viktigaste skälet till att du inte kan tänka dig att ta ett fackligt uppdrag? Procent

		Har inte tid	Tror sig ej klara uppdrag	Ointresse / Vill inte	Kan ogillas av arb. givare	Kan ogillas av arb. kamrater	Politiska eller princip. skäl	Sämre möjlighet till befodran	Dålig ersättning	Annat	Vet ej
LO	Kvinnor	37	7	39	1	0	1	0	1	13	1
	Män	33	7	39	1	1	5	0	1	12	1
	Samtliga	35	7	39	1	1	3	0	1	12	1
TCO	Kvinnor	42	5	34	1	0	2	0	0	15	1
	Män	36	5	41	3	1	3	0	0	11	0
	Samtliga	40	5	37	2	0	2	0	0	14	0
SACO	Kvinnor	49	3	24	1	1	4	0	0	17	2
	Män	46	2	29	2	1	2	0	0	19	1
	Samtliga	48	2	26	1	1	3	0	0	18	1
Samtliga	Kvinnor	41	5	34	1	0	2	0	0	15	1
	Män	37	6	39	2	1	4	0	1	12	1
	Samtliga	39	5	36	1	1	3	0	0	14	1

Stor skillnad mellan att tro år 2006 och att veta år 2011

I tidigare årgångar av Röster om facket och jobbet har frågan om skäl att inte vilja ta ett fackligt förtroendeuppdrag varit annorlunda utformad då den tidigare gällt vad man *tror att andra* har för skäl.

Denna typ av frågor gällande vad den intervjuade tror om andra är sällan lyckad i statistiska sammanhang. Det kan ändå vara intressant att jämföra svaren om vad folk tror enligt 2006 års undersökning med vad dom själva faktiskt uppger som skäl enligt 2011 års undersökning.

Frågan enligt Rof 2011

Vad är det viktigaste skälet till att du inte kan tänka dig att ta ett fackliga förtroendeuppdrag?

Frågan enligt Rof 2006

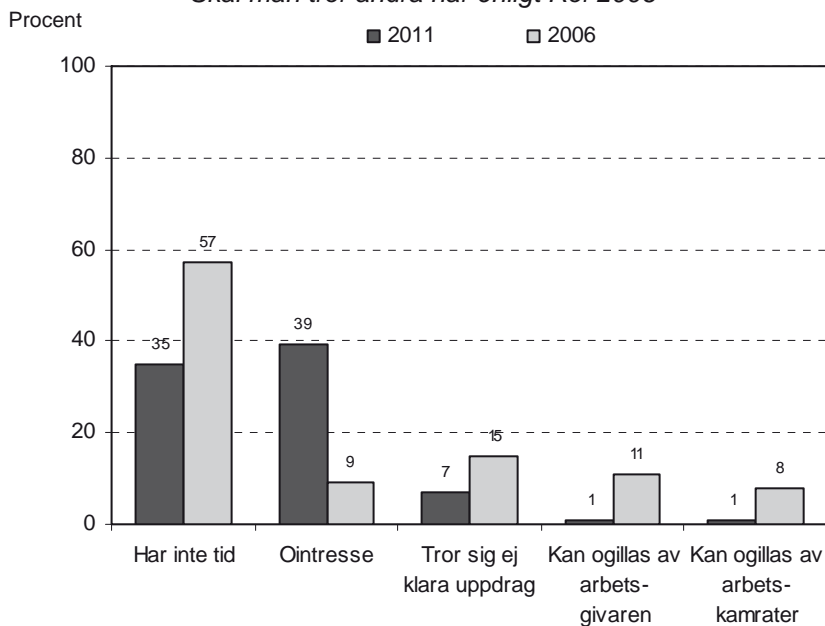
Det kan finnas många skäl till att många människor på en arbetsplats inte vill åta sig fackliga förtroendeuppdrag. Vilka tror du är de allra vanligaste? (Max tre skäl kan anges)

Inte helt oväntat så visar det sig att folk tror saker om andra som vid en närmare granskning stämmer dåligt med verkligheten.

Störst skillnad för skälen ointresse och har ej tid

En jämförelse av frågan år 2011 gällande vad det viktigaste skälet är till att inte ta ett fackligt uppdrag med frågan år 2006 gällande vad man *tror andra* har för skäl att inte ta fackliga uppdrag visar på stora skillnader. Det gäller i stort sett alla typer av skäl men framförallt skälen *ointresse* och *har ej tid*.

Diagram 2.12 Skäl att inte ta fackligt förtroendeuppdrag. LO-medlemmar
Eget skäl enligt Rof 2011
Skäl man tror andra har enligt Rof 2006

Betydligt mer ointresse än vad folk tror

Vad gäller *ointresse* för att ta fackliga uppdrag så tror de flesta att detta är ett relativt ovanligt skäl medan det i praktiken är det vanligaste skälet till att inte ta ett fackligt uppdrag.

Enligt 2006 års undersökning tror nio procent av LO-medlemmarna att ointresse är en viktig orsak till att många inte vill ta fackliga uppdrag men enligt 2011 års undersökning uppger hela 39 procent att just ointresse är den viktigaste orsaken.

Vad folk tror om andras intresse för att ta fackliga uppdrag stämmer alltså inte så bra med verkligheten.

Men mer tid än vad andra tror

Även vad gäller skälet *att inte ha tid* så är det en stor skillnad mellan vad folk tror och vad folk själva uppger.

Enligt 2006 års undersökning tror 57 procent av LO-medlemmarna att andra inte har tid för fackliga uppdrag men enligt 2011 års undersökning uppger 35 procent att de inte har tid för fackliga uppdrag. Visserligen är även 35 procent att betrakta som en stor andel men den är ändå betydligt lägre än de 57 procent som *tror* att andra inte har tid.

3

Fackklubb på arbetsplatsen

Trots att det finns fler fackligt förtroendevalda än boende hela Malmö, plus några mindre grannkommuner, och att mer än var fjärde medlem som inte redan har ett uppdrag kan tänka sig att ta ett fackligt uppdrag så är ändå frågan om dessa räcker till för att sköta det dagliga fackliga arbetet på Sveriges alla arbetsplatser. Röster om facket och jobbet visar att de räcker långt - men inte till alla.

68 procent har fackklubb eller fackligt ombud på arbetsplatsen

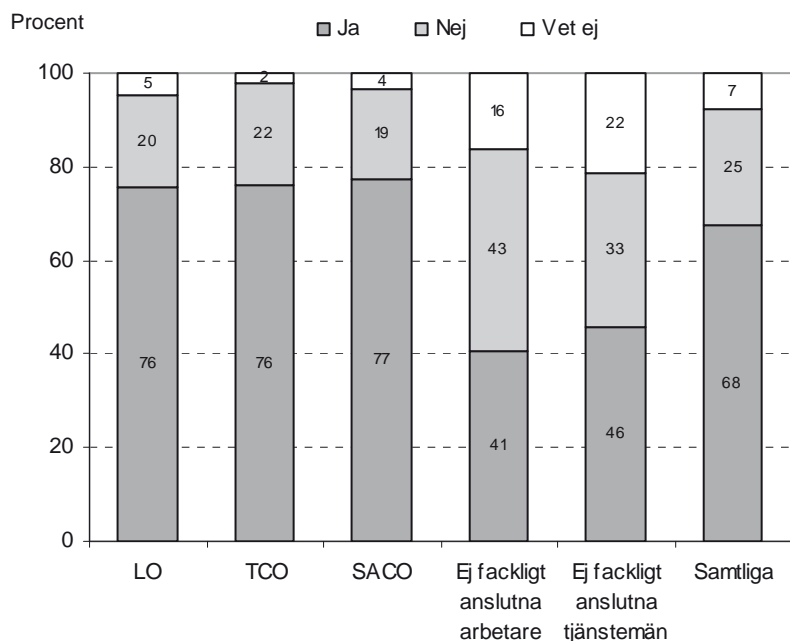
På frågan om det finns fackklubb eller fackligt ombud på din arbetsplats svarar 68 procent av samtliga anställda att det finns det. De flesta anställda arbetar alltså på en arbetsplats där facket är fysiskt närvarande (se diagram 3.1 och tabell 3.1).

25 procent har det inte

Men långt ifrån alla anställda har facket närvarande på den egna arbetsplatsen och var fjärde anställd, 25 procent, uppger att de arbetar på en arbetsplats där det inte finns vare sig fackklubb eller fackligt ombud.

Fråga 14F1
Finns det fackklubb eller fackligt ombud på din arbetsplats?
 1. Ja
 2. Nej
 8 Vet ej

Diagram 3.1 Finns fackklubb eller facklig kontaktperson på arbetsplatsen

7 procent vet inte

Alla vet dock inte om facket finns på arbetsplatsen eller inte. Av samtliga anställda uppger sju procent att de inte vet om det finns fackklubb eller fackligt ombud på arbetsplatsen.

Stor skillnad mellan fackligt anslutna och ej anslutna

Det är stor skillnad mellan fackligt anslutna och ej fackligt anslutna huruvida man har fackklubb på arbetsplatsen eller inte. Av de fackligt anslutna inom LO, TCO eller SACO har 76 procent fackklubb eller fackligt ombud på sin arbetsplats medan endast 41 procent av de ej fackligt anslutna arbetarna och 46 procent av tjänstemännen har det. Det är dock en relativt stor del av de ej fackligt anslutna som inte vet om det finns fackklubb, 16 procent av arbetarna och 22 procent av tjänstemännen.

Tabell 3.1 Finns fackklubb eller förtroendevald på arbetsplatsen år 2011. Procent

		Ja	Nej	Vet ej
LO	Kvinnor	73	21	6
	Män	77	19	4
	Samtliga	76	20	5
TCO	Kvinnor	78	20	2
	Män	74	24	2
	Samtliga	76	22	2
SACO	Kvinnor	76	20	3
	Män	79	18	4
	Samtliga	77	19	4
Samtliga fackligt anslutna	Kvinnor	76	21	4
	Män	77	20	3
	Samtliga	76	21	3
Ej fackligt anslutna arbetare	Kvinnor	43	39	18
	Män	39	46	15
	Samtliga	41	43	16
Ej fackligt anslutna tjänstemän	Kvinnor	55	25	20
	Män	37	40	23
	Samtliga	46	33	22
Samtliga anställda	Kvinnor	70	23	7
	Män	65	27	8
	Samtliga	68	25	7

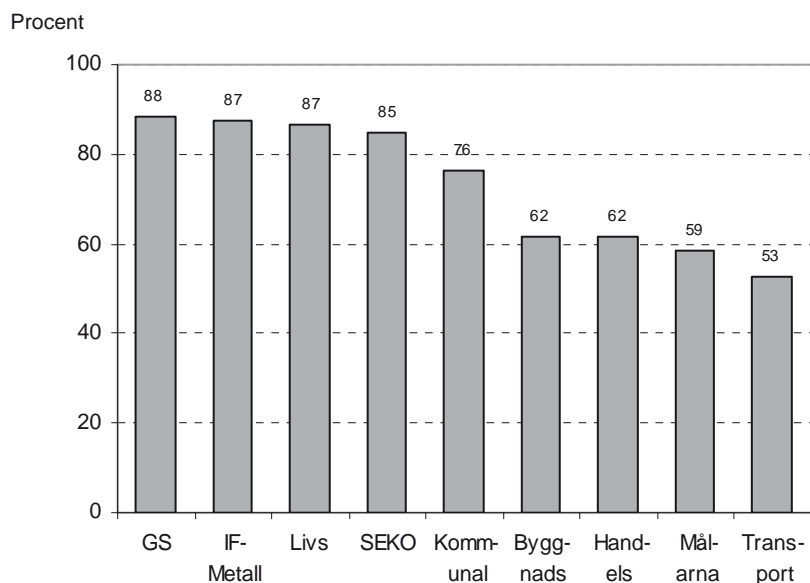
LO-förbunden

Industriförbunden högst - bygg o service lägst

Skillnaden är ganska stor mellan LO-förbunden vad gäller andelen medlemmar som har fackklubb eller fackligt ombud på sin arbetsplats. Högst andel medlemmar med fackklubb eller fackligt ombud på arbetsplatsen har industriförbunden GS, IF-Metall och Livs med vardera 86-87 procent. SEKO är dock inte långt efter med 85 procent.

För LO-medlemmarna inom byggnadsindustrin och tjänstesektorn är det dock inte lika vanligt med fackklubb eller fackligt ombud på arbetsplatsen. Inom Byggnads och Handels har vardera 62 procent av medlemmarna fackklubb eller fackligt ombud. Likaså 59 respektive 53 procent av medlemmarna i Målarna och Transport (se diagram 3.2).

Diagram 3.2 Fackklubb eller facklig kontaktperson finns på arbetsplatsen

4

Kontaktat eller känner förtroendevald

På de arbetsplatser där det finns fackklubb eller fackligt ombud visar sig även de fackliga representanterna vara väl kända bland de anställda. Det gäller framförallt bland de egna medlemmarna men även de flesta som inte är med i facket känner den fackliga representanten.

Drygt hälften av alla anställda har dessutom tagit kontakt med en facklig representant för att få hjälp eller information de senaste åren. Även här är det främst medlemmar som tagit kontakt men även många som inte är med i facket har tagit kontakt.

En klar majoritet av de som varit i kontakt med en facklig representant uppger sig dessutom vara nöjda med den hjälp de fick.

86 procent känner facklig representant

Av de 68 procent som tidigare svarat att det finns fackklubb på deras arbetsplats uppger 86 procent att de även känner någon representant för den lokala fackliga organisationen (se diagram 4.1 och tabell 4.1).

Fråga 23A

Har du under de senaste åren tagit kontakt med någon facklig representant för att påverka eller för att få hjälp eller information? (Med facklig representant avses även skyddsombud, fackliga kontaktombud, arbetsplatsombud och liknande.)

1. Ja
2. Nej

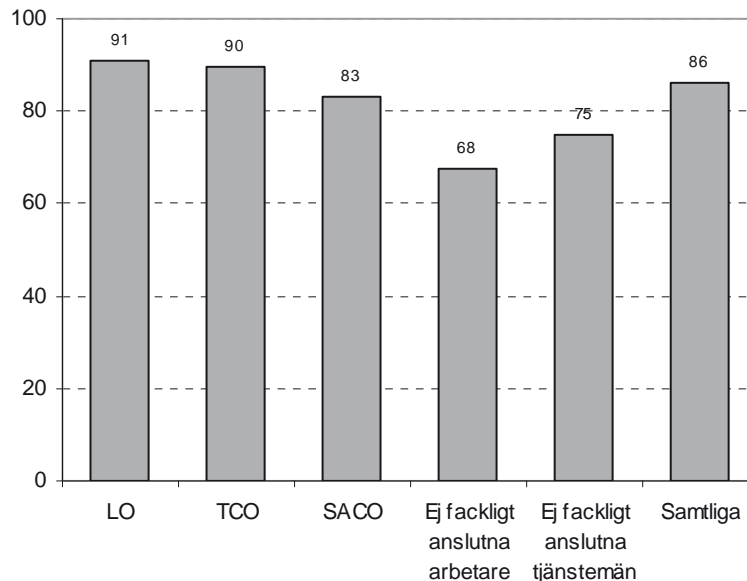
Fråga 24

Känner du någon representant för din lokala fackliga organisation på din arbetsplats?

1. Ja
2. Nej
3. Fackklubb eller fackligt ombud saknas på arbetsplatsen

Diagram 4.1 Känner facklig representant. År 2011
Fackklubb finns på arbetsplatsen

Procent

91 procent av LO-medlemmarna

Av de som själva är medlemmar i facket känner nästan alla en lokal facklig representant. Av LO-medlemmarna känner 91 procent en facklig representant. Nästan lika hög är andelen bland TCO-medlemmar, 90 procent, medan den är lite lägre bland SACO-medlemmar 83 procent.

Även de flesta ej fackligt anslutna känner facklig representant

Men det är inte bara medlemmarna som har koll på sina förtroendevalda. Även de som inte är medlemmar i facket visar sig oftast känna en facklig representant på sin arbetsplats. Av de ej fackligt anslutna uppger 68 procent av arbetarna och 75 procent av tjänstemännen att de känner en facklig representant på arbetsplatsen.

Tabell 4.1 Känner facklig representant på arbetsplatsen eller kontaktat facklig representant. Procent

		Finns fackklubb eller fackligt ombud på arbetsplatsen?											
		Ja				Nej				Samtliga			
		Känner facklig repr.		Kontaktat facklig repr.		Känner facklig repr.		Kontaktat facklig repr.		Känner facklig repr.		Kontaktat facklig repr.	
		Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej	Ja	Nej
LO	Kvinnor	91	9	55	45	51	49	70	16	54	47
	Män	91	9	56	43	41	59	74	14	53	47
	Samtliga	91	9	56	44	46	54	72	15	53	47
TCO	Kvinnor	89	10	56	44	49	51	73	15	54	46
	Män	90	9	56	44	31	69	67	16	49	51
	Samtliga	90	9	56	44	42	58	71	15	52	48
SACO	Kvinnor	81	17	53	47	41	59	68	16	51	49
	Män	85	12	43	57	27	73	67	19	40	60
	Samtliga	83	14	49	51	35	65	68	17	46	54
Summa fackligt anslutna	Kvinnor	89	10	55	45	48	52	71	16	53	47
	Män	89	9	54	46	36	64	71	15	50	50
	Samtliga	89	10	55	45	42	58	71	15	52	48
Ej fackligt anslutna arbetare	Kvinnor	67	29	30	70	24	76	32	36	26	74
	Män	69	27	21	79	16	84	29	33	17	83
	Samtliga	68	28	25	75	19	81	30	34	21	79
Ej fackligt anslutna tjänstemän	Kvinnor	56	34	18	82	16	84	54	30	17	83
	Män	89	11	58	42	2	98	21	39	27	74
	Samtliga	75	21	35	65	7	93	37	35	22	78
Samtliga	Kvinnor	84	14	50	50	39	61	65	20	46	54
	Män	88	11	52	48	23	77	57	21	42	58
	Samtliga	86	12	51	49	31	69	61	21	44	56

Kontaktat facklig representant

Varannan anställd har kontaktat facket

Drygt hälften, 51 procent, av alla anställda har kontaktat en facklig representant någon gång de senaste åren. Framförallt är det fackligt anslutna som kontaktat sina fackliga representanter men även många ej fackligt anslutna har varit i kontakt med facket (se diagram 4.2 och tabell 4.1).

56 procent av LO-medlemmarna har kontaktat facket

LO- och TCO-medlemmar är de som till störst del kontaktat sin fackliga representant, 56 procent vardera, medan 49 procent av SACO-medlemmarna kontaktat en facklig representant.

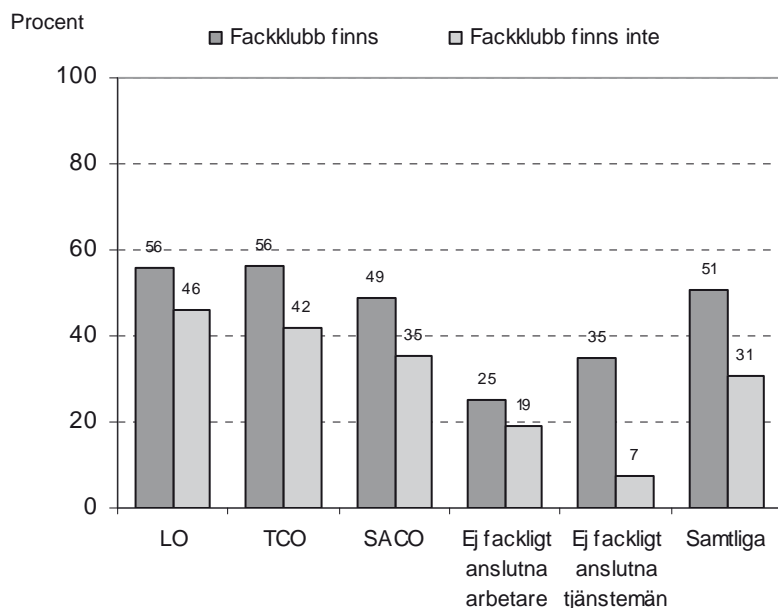
Men även många ej fackligt anslutna har kontaktat facket. Av de ej fackligt anslutna uppger var fjärde, 25 procent, av arbetarna och 35 procent av tjänstemännen att de kontaktat en facklig representant de senaste åren.

Kontaktat förtroendevald om fackklubb finns eller inte finns

En större del av de anställda som har fackklubb eller fackligt ombud på sin arbetsplats, har varit i kontakt med en facklig representant jämfört med anställda som inte har det.

Bland LO-medlemmar som arbetar på en arbetsplats där det finns fackklubb eller fackligt ombud har 56 procent kontaktat en facklig representant någon gång de senaste åren. På arbetsplatser där det *inte* finns fackklubb eller fackligt ombud har 46 procent kontaktat en facklig representant, en skillnad på tio procentenheter (se diagram 4.2)

Diagram 4.2 Kontaktat facklig representant efter om fackklubb finns eller inte finns på arbetsplatsen

Bland TCO- och SACO-medlemmar skiljer det lite mer, cirka 15 procentenheter, beroende på om det finns fackklubb eller inte på arbetsplatsen.

Liksom bland ej fackligt anslutna arbetare

Bland ej fackligt anslutna arbetare är andelen som kontaktat en facklig representant 25 procent bland de som har fackklubb på sin arbetsplats och 19 procent av de som inte har fackklubb, en skillnad på sex procentenheter.

Störst skillnad beroende på om det finns fackklubb eller inte är det bland ej fackligt anslutna tjänstemän, 35 respektive 7 procent.

LO-förbunden: Känner förtroendevald

Över 90 procent känner sin fackliga representant i nästan alla LO-förbund
Cirka 90 procent av medlemmarna i de flesta LO-förbund känner en facklig representant på sin arbetsplats. Högst är andelen bland medlemmarna i GS, 96 procent. Men även bland medlemmarna i Kommunal, SEKO, IF-Metall och Livs känner över 90 procent en facklig representant på arbetsplatsen - givet att fackklubb eller fackligt ombud finns på arbetsplatsen (se diagram 4.3 och tabell 4.2).

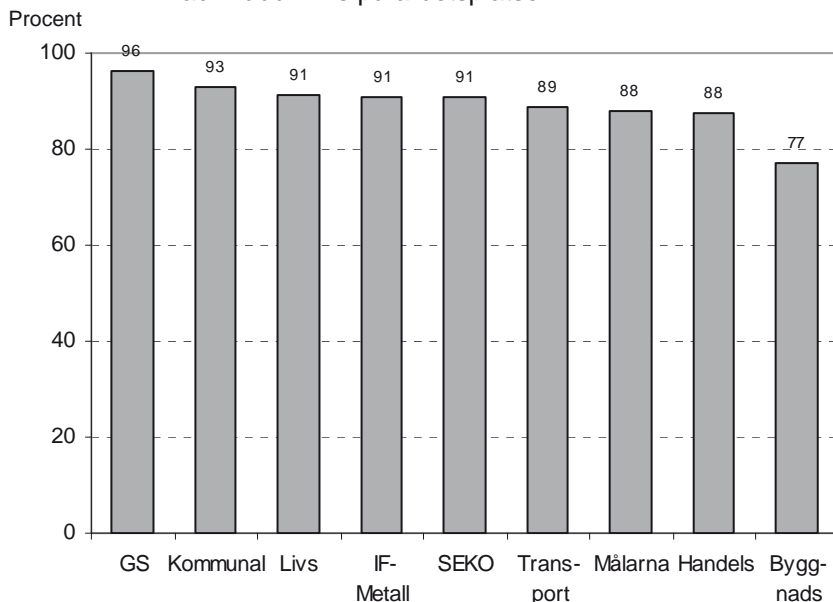
Lite lägre inom Byggnads

Det enda LO-förbund som ligger en bit under 90 procent är Byggnads. Av medlemmarna i Byggnads uppger 77 procent att de känner en facklig representant på arbetsplatsen. Även inom Byggnads känner alltså en klar majoritet sin fackliga representant men andelen är ändå drygt tio procentenheter lägre än de flesta andra LO-förbund.

Tabell 4.2 Känner facklig representant på arbetsplatsen. Procent
Fackklubb finns

	Ja	Nej
Byggnads	77	20
GS	96	4
Handels	88	12
IF-Metall	91	9
Kommunal	93	7
Livs	91	7
Målarna	88	11
SEKO	91	8
Transport	89	11
LO totalt	91	9

Diagram 4.3 Känner facklig representant. År 2011
Fackklubb finns på arbetsplatsen

LO-förbunden: Kontaktat förtroendevald

Drygt 50 procent har kontaktat facklig representant i nästan alla LO-förbund

Även andelen medlemmar som kontaktat en facklig företrädare de senaste åren är relativt jämt fördelat över LO-förbunden då drygt hälften, mellan 51-56 procent, av medlemmarna i nästan alla LO-förbund har kontaktat en facklig företrädare. Undantaget är medlemmarna i GS som ligger lite lägre med 45 procent (se diagram 4.4 och tabell 4.3).

Fackklubb på arbetsplatsen gör skillnad

Andelen som kontaktat en förtroendevald skilja sig ganska mycket åt mellan olika LO-förbund beroende på om det finns fackklubb på arbetsplatsen eller inte.

Bland medlemmarna inom Byggnads och Mälarna är det nästan ingen skillnad alls, men bland SEKO:s och Transports medlemmar är andelen som kontaktat en förtroendevald nästan dubbelt så hög om det finns fackklubb på arbetsplatsen jämfört med om det inte finns fackklubb.

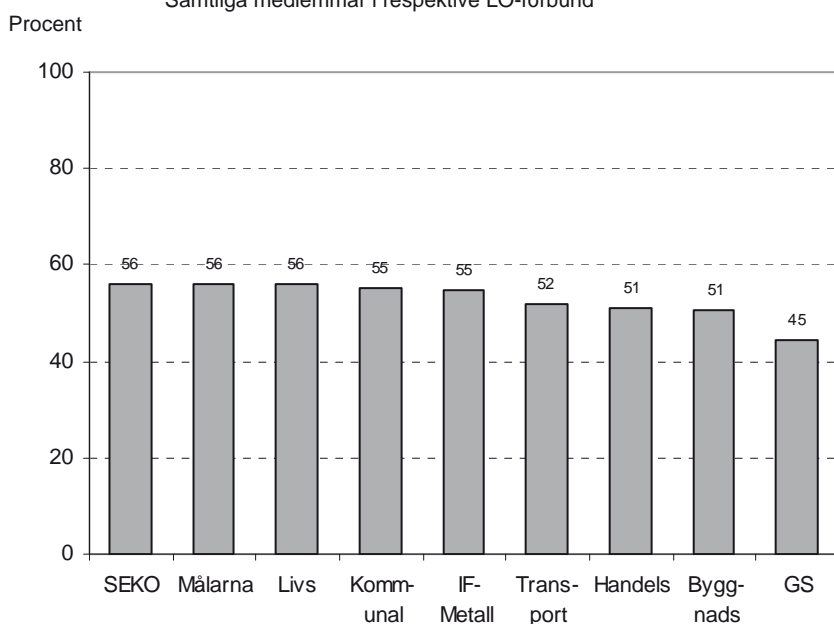
Tabell 4.3 Har kontaktat facklig representant Procent

	Finns fackklubb på arbetsplatsen		
	Ja	Nej	Samtliga
Byggnads	51	50	51
GS	46	35	45
Handels	54	45	51
IF-Metall	57	41	55
Kommunal	57	48	55
Livs	55	64	56
Mälarna	56	55	56
SEKO	60	30	56
Transport	64	37	52
LO-totalt	56	46	53

Även inom de flesta andra LO-förbunden är andelen som kontaktat en förtroendevald högre på arbetsplatser där det finns fackklubb eller fackligt ombud än om det inte finns.

Diagram 4.4 Kontaktat facklig representant. År 2011

Samtliga medlemmar i respektive LO-förbund

Nöjd med hjälpen

Mer än varannan anställd har alltså varit i kontakt med en facklig företrädare någon gång de senaste åren. Exakt vad denna kontakt gällde går inte intervjun närmare in på. En följdfråga ställs dock till de som haft kontakt och det är om man är nöjd med det hjälp eller information man fick vid kontakten.

Fråga 23B (Om Fråga 23A = Ja)
Är Du nöjd med den hjälp eller information som du fick vid din senaste kontakt?
1. Ja
2. Nej

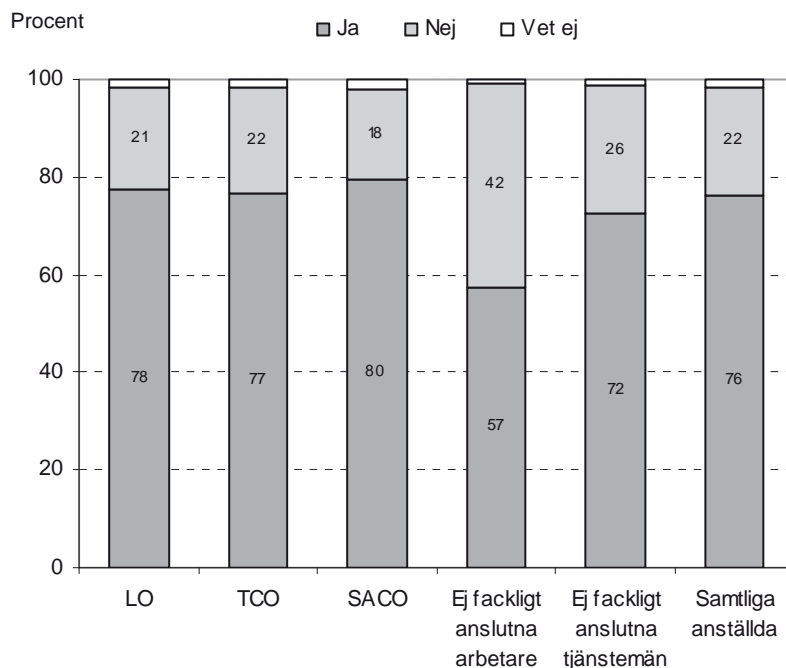
76 procent nöjda med hjälpen

Det visar sig att cirka 78 procent av de fackligt anslutna som kontaktat ett fackligt ombud för att få hjälp eller information är nöjda med den hjälp eller information de fick. Det gäller bland såväl LO-medlemmar som bland TCO- och SACO-medlemmarna (se diagram 4.5 och tabell 4.4).

Även ej fackligt anslutna är nöjda med fackets hjälp

Även en majoritet av de som inte är medlemmar i facket, men som ändå kontaktat en facklig representant, är nöjda med den hjälp eller information de fick. Av de ej fackligt anslutna arbetarna uppger 57 procent att de är nöjda med den hjälp de fick, liksom 72 procent av de ej fackligt anslutna tjänstemännen.

Diagram 4.5 Nöjd med hjälp eller information du fick av facket

LO-förbunden

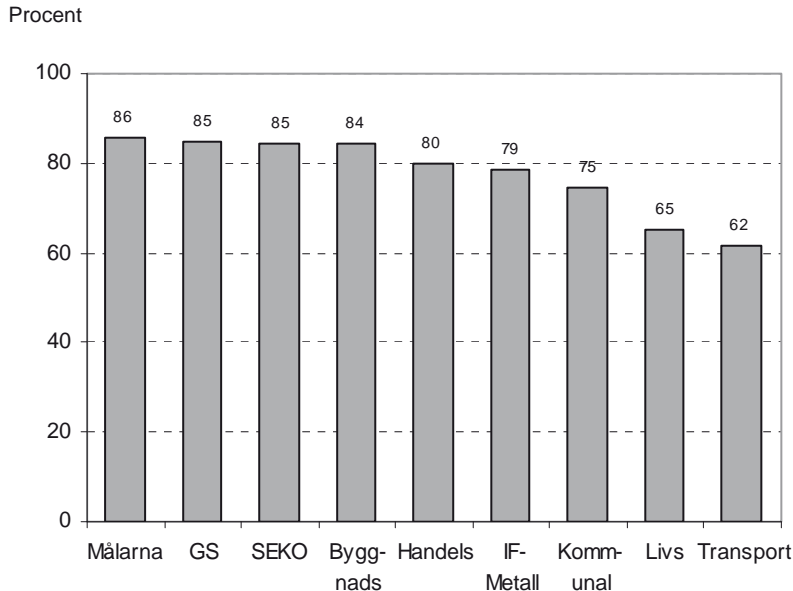
Mest nöjda med den hjälp eller information de fått av sin fackliga representant är medlemmarna i Målarna, GS, SEKO och Byggnads. Mellan 84-86 procent av dessa är nöjda med den hjälp de fick (se diagram 4.6).

Nästan lika nöjda är medlemmarna inom Handels, IF-Metall och Kommunal medan medlemmarna inom Livs och Transport tycks vara minst nöjda med den hjälp de fick.

Tabell 4.4 Nöjd med hjälpen eller informationen du fick
Procent

		Ja	Nej	Vet ej
LO-medlemmar	Kvinnor	74	24	2
	Män	80	18	2
	Samtliga	78	21	2
TCO-medlemmar	Kvinnor	76	23	2
	Män	78	20	2
	Samtliga	77	22	2
SACO-medlemmar	Kvinnor	77	20	3
	Män	84	14	2
	Samtliga	80	18	2
Samtliga fackligt anslutna	Kvinnor	75	23	2
	Män	80	18	2
	Samtliga	78	21	2
Ej fackligt anslutna arbetare	Kvinnor	58	41	2
	Män	57	43	0
	Samtliga	57	42	1
Ej fackligt anslutna tjänstemän	Kvinnor	54	45	2
	Män	84	16	1
	Samtliga	72	26	1
Samtliga	Kvinnor	74	25	2
	Män	79	19	2
	Samtliga	76	22	2

Diagram 4.6 Nöjd med hjälp eller information du fick av facket
LO-förbunden

Kontaktat eller känner förtroendevald år 1988-2011

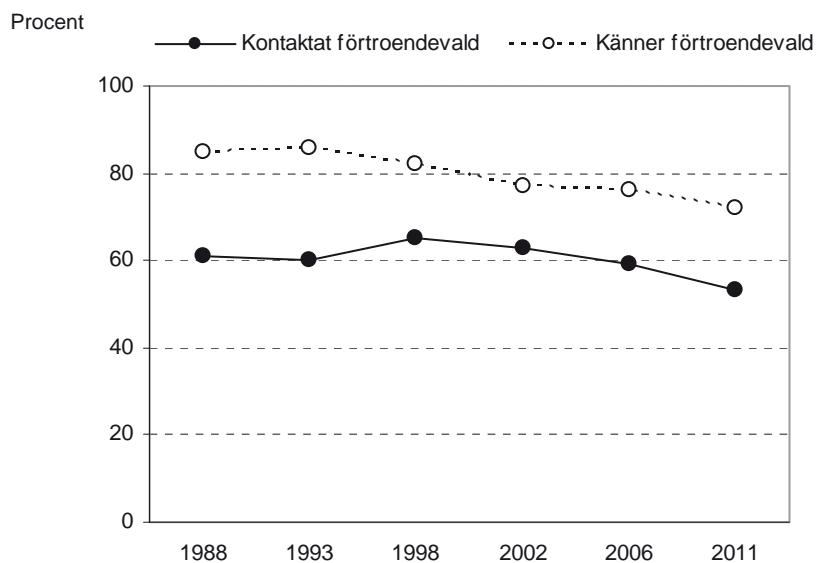
Andelen som kontaktat facket har minskar

Dagens 53 procent LO-medlemmar som kontaktat en facklig representant är den lägsta andel som uppmätts. Samtliga undersökningsår dessförinnan har andelen LO-medlemmar som kontaktat en facklig representant varit cirka 60 procent - förutom toppåret 1998 då andelen var hela 65 procent (se diagram 4.7).

Liksom andelen som känner en förtroendevald

Även andelen LO-medlemmar som känner en facklig representant har minskat trendmässigt nästan hela mätperioden. År 1988 och 1993 kände cirka 85 procent av LO-medlemmarna en facklig representant på sin arbetsplats. Därefter har andelen minskat till dagens 72 procent (se diagram 4.7).

Diagram 4.7 Kontaktat eller känner facklig representant år 1988-2011
LO-medlemmar (oberoende av om fackklubb finns eller ej)

5

Fackliga möten

Samling av medlemmarna till fackliga möten av olika slag är en viktig del av den fackliga aktiviteten och demokratin. Intresset för att gå på fackliga möten tycks dock vara ganska svalt då endast 35 procent varit på ett fackligt möte det senaste året. Det är dock en liten uppryckning jämfört med föregående undersökning.

Tre frågor

I undersökningen ställs tre frågor gällande deltagande på fackliga möten – om man gått på något fackligt möte de senaste tolv månaderna, i så fall hur många möten och om man yttrade sig på mötet.

Var 3e medlem gick på fackmöte

Av samtliga fackligt anslutna har 35 procent varit på minst ett fackligt möte det senaste året. Skillnaden är liten mellan LO-, TCO- och SACO-medlemmar då 35 procent av LO-medlemmarna och 36 respektive 33 procent av TCO- och SACO-medlemmarna varit på fackligt möte det senaste året (se diagram 5.1 och tabell 5.1).

Fråga 19

Har du varit på något fackligt möte de senaste tolv månaderna?

1. Ja
2. Nej

Fråga 20 (om F19 = Ja)

Ungefär hur många gånger?

1. 1 Gång
2. 2 Gånger
3. 3 Gånger eller fler

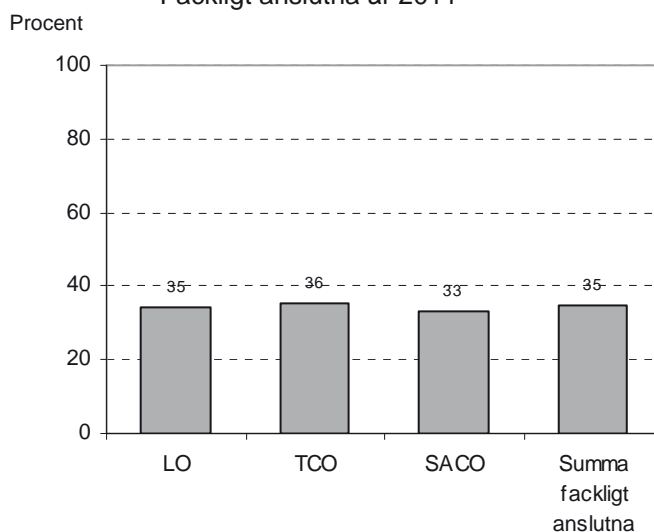
Fråga 21 (om F19 = Ja)

Yttrade du dig i någon facklig fråga på mötet?

1. Ja
2. Nej

Skillnaden är dock större mellan olika grupper av medlemmar inom de tre fackliga centralorganisationerna. Det gäller bland annat mellan kvinnor och män, olika åldersgrupper och inte minst mellan olika förbund.

Diagram 5.1 Varit på fackligt möte senaste året
Fackligt anslutna år 2011

LO-män mer på möte än LO-kvinnor

Bland LO-medlemmar är andelen män som gått på fackligt möte det senaste året klart högre än för kvinnorna. Av LO-männen har 41 procent varit på fackligt möte medan 26 procent av LO-kvinnorna har det (se diagram 5.2).

Tvärt om bland tjänstemän

Bland tjänstemän är dock könsordningen den omvända då 37 respektive 38 procent av TCO- och SACO-kvinnorna gått på fackligt möte medan 33 respektive 27 procent av TCO- och SACO-männen gjort det.

Men liten åldersskillnad

Yngre tycks inte vara lika lockade av fackliga möten som äldre – men skillnaden är inte överdrivet stor.

Bland LO-medlemmar är mötesdeltagandet lägst bland 16-24 åringar, 26 procent. Lite högre är det bland 30-39-åringarna, 30 procent, och ytterligare lite högre bland åldersgrupperna 25-29 år och 40-64 år, mellan 35-37 procent (se diagram 5.3).

Diagram 5.2 Varit på fackligt möte senaste året
Kvinnor och män år 2011

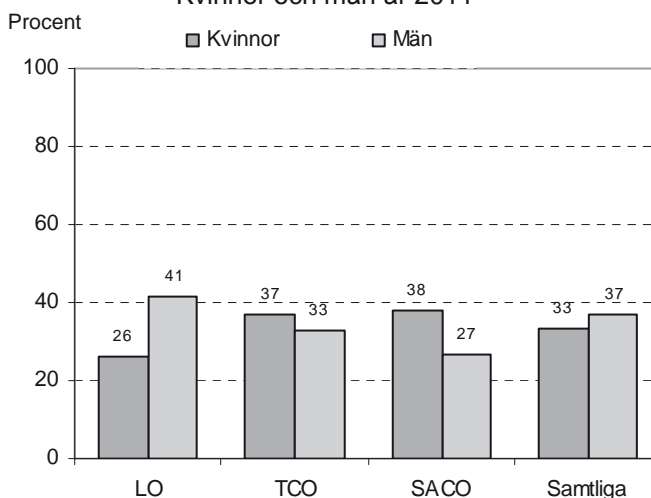
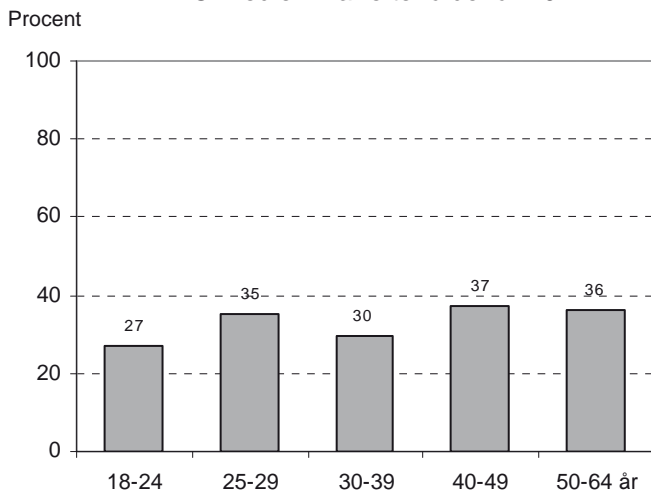

Diagram 5.3 Varit på fackligt möte senaste året
LO-medlemmar efter ålder år 2011

Tabell 5.1 Varit på fackligt möte senaste året
Fackligt anslutna år 2011

		Ja		
		Därav: 1-2 möten	3 el fler möten	
LO	Kvinnor	26	16	10
	Män	41	26	15
	Samtliga	35	22	12
TCO	Kvinnor	37	24	13
	Män	33	25	8
	Samtliga	36	24	11
SACO	Kvinnor	38	25	13
	Män	27	16	11
	Samtliga	33	21	12
Samtliga	Kvinnor	33	21	12
	Män	37	24	12
	Samtliga	35	23	12

LO-förbunden

Stor skillnad mellan LO-förbunden – högst inom industriförbunden

Deltagandet på fackliga möten skiljer sig mellan olika LO-förbund. Högst andel medlemmar som varit på fackligt möte senaste året har Livs, 54 procent. Inte långt efter kommer ytterligare två industriförbund - IF-Metall och GS. Båda med 49 procent medlemmar som varit på fackligt möte.

Även inom SEKO och Målarna har närmare hälften av medlemmarna varit på fackligt möte, 46 respektive 45 procent (se diagram 5.4 och tabell 5.2)

Lite lägre mötesdeltagande har det varit bland Byggnads medlemmar då drygt var tredje medlem, 34 procent, inom Byggnads varit på fackligt möte.

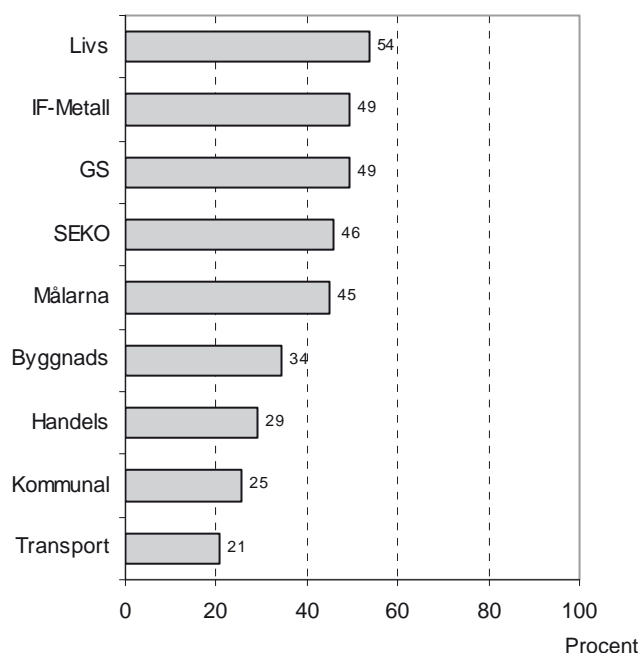
Lägst inom Transport och Kommunal

Lägst andel mötesdeltagare är det inom Transport och Kommunal. Av medlemmarna i Transport har 21 procent varit på fackligt möte och av Kommunals medlemmar 25 procent.

Handels både högt och lågt

Av Handel medlemmar har 29 procent varit på fackligt möte. Skillnaden är dock stor om Handels medlemmar delas upp efter om de är anställda inom partihandeln eller detaljhandel. Bland medlemmarna som jobbar inom partihandel har 44 procent varit på fackligt möte medan endast 19 procent av de som arbetar inom detaljhandeln varit på fackligt möte det senaste året.

Diagram 5.4 Varit på fackligt möte senaste året
LO-förbund år 2011

Tabell 5.2 Varit på fackligt möte senaste året
LO-förbund år 2011

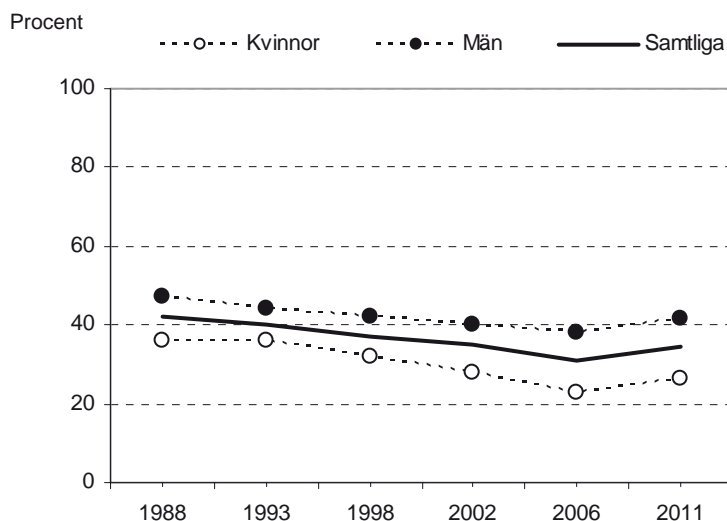
	Ja	Därav: 1-2 möten	3 el fler möten
Byggnads	34	23	11
GS	49	36	13
Handels	29	17	12
Partihandel	44	32	12
Detaljhandel	19	11	7
IF-Metall	49	34	16
Kommunal	25	15	10
Livs	54	32	21
Målarna	45	34	11
SEKO	46	31	15
Transport	21	12	8
LO totalt	35	22	12

Fackliga möten år 1988-2011

Långvarig minskning har vänt upp

Enligt den första årgången av undersökningen Röster om facket och jobbet som genomfördes år 1988 hade 42 procent av LO-medlemmarna varit på fackligt möte. Därefter har andelen som varit på fackligt möte sjunkit för varje ny undersökning och år 2006 nåddes en bottennoteringen på 31 procent. Men enligt 2011 års undersökning har andelen som varit på möte vänt uppåt igen och ökat med fyra procentenheter till dagens 35 procent. Uppgången gäller bland såväl LO-kvinnor som LO-män (se diagram 5.5 och tabell 5.3).

Diagram 5.5 Varit på fackligt möte senaste året
LO-medlemmar år 1988-2011

Minskat mötesdeltagande inom TCO och SACO

Bland TCO- och SACO-medlemmar har andelen mötesdeltagare minskat. Störst minskning har skett bland SACO-medlemmar då andelen SACO-medlemmar som varit på facklig möte minskat från 58 procent år 1988 till 33 procent år 2011. Bland TCO-medlemmar har nergången gått från 47 procent år 1988 till 36 procent år 2011.

Summa summarum innebär detta att andelen som gått på fackligt möte nu är ungefär lika hög bland såväl LO-medlemmar som TCO- och SACO-medlemmar (se diagram 5.6 och tabell 5.3).

Diagram 5.6 Varit på fackligt möte senaste året
LO-, TCO och SACO-medlemmar år 1988-2011

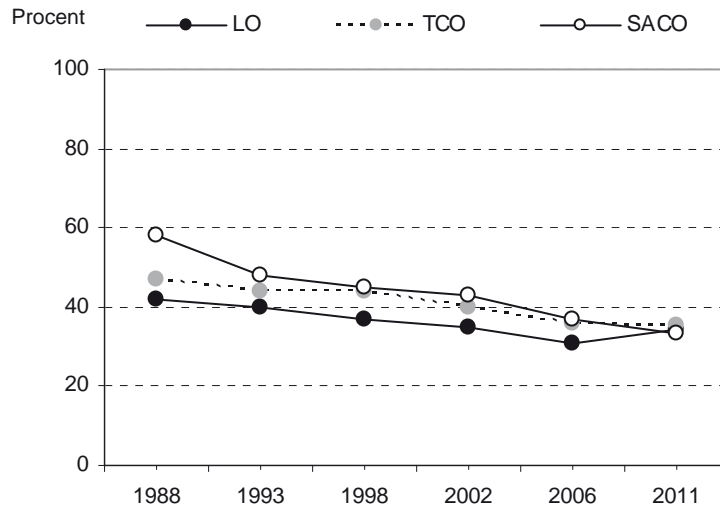

Diagram 5.3 Varit på fackligt möte
Fackligt anslutna år 1988-2011

		År 1988	1993	1998	2002	2006	2011
LO	Kvinnor	36	36	32	28	23	26
	Män	47	44	42	40	38	41
	Samtliga	42	40	37	35	31	35
TCO	Samtliga	47	44	44	40	36	36
SACO	Samtliga	58	48	45	43	37	33

Yttrat sig på fackligt möte

Det viktigaste är givetvis att först och främst gå på det fackliga möte man blivit kallad till. Väl där så är det ytterligare ett plus om man deltar aktivt i mötet och exempelvis yttrar sig i någon facklig fråga. Röster om facket och jobbet visar att så faktiskt är fallet, det vill säga att de flesta mötesdeltagarna deltar aktivt i mötet och tar till orda.

Det framgår av den följdfråga som ställs till de som varit på fackligt möte, huruvida de då även yttrat sig på mötet.

Fråga 21 (om F19 = Ja)
Yttrade du dig i någon facklig fråga på mötet?
1. Ja
2. Nej

57 procent yttrade sig på LO-förbundens medlemsmöten

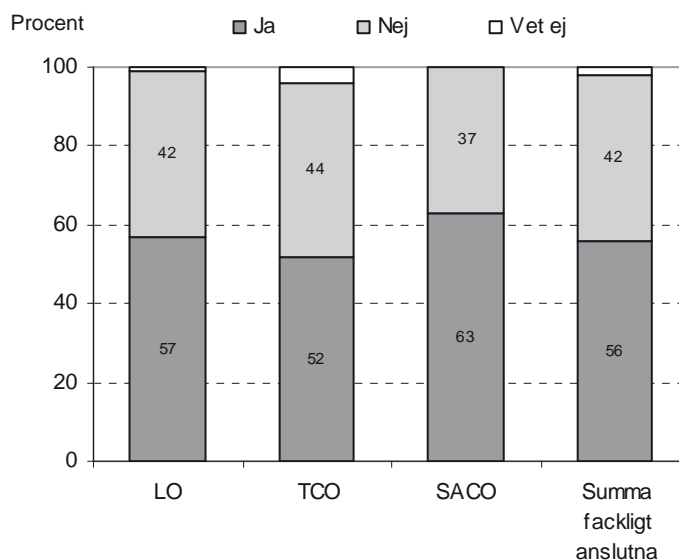
Av de 35 procent LO-medlemmar som varit på fackligt möte det senaste året yttrade sig drygt hälften, 57 procent, i någon facklig fråga på mötet.

Även bland mötesdeltagarna inom TCO yttrade sig drygt hälften, 52 procent, medan andelen som yttrat sig bland SACO-medlemmarna var lite högre 63 procent (se diagram 5.7 och tabell 5.4).

LO-kvinnor yttrar sig mer än LO-män

En större del av LO-kvinnor än av LO-männen som går på fackliga möten yttrar sig på mötet. Av LO-kvinnorna yttrar sig 66 procent och av LO-männen 52 procent.

Diagram 5.7 Yttrat sig på fackligt möte
Fackligt anslutna år 2011

LO-förbunden

Kommunalare yttrar sig mest

Bland LO-förbundens medlemmar är det främst medlemmarna i Kommunal som yttrat sig på ett fackligt möte då 69 procent av Kommunals medlemmar som varit på fackligt möte då även yttrat sig i någon facklig fråga. Lite lägre andel är det bland medlemmarna inom SEKO och Handels av vilka drygt 60 procent yttrat sig på något fackligt möte.

Tabell 5.4 Yttrat sig i facklig fråga på fackligt möte
Fackligt anslutna år 2011. Procent

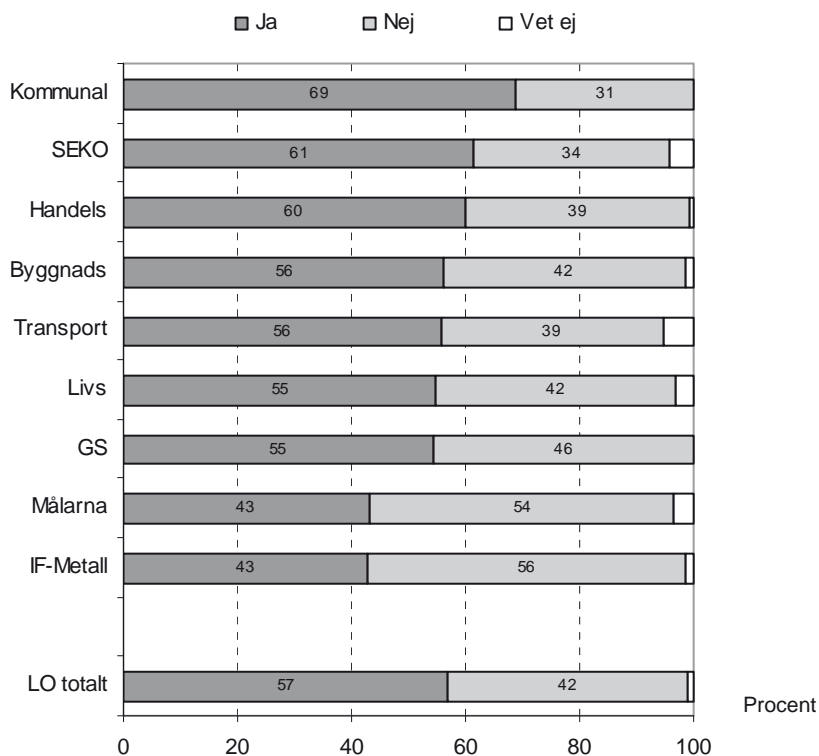
		Har varit på fackligt möte	Yttrade sig på mötet		
			Ja	Nej	Vet ej
LO	Kvinnor	26	66	33	1
	Män	41	52	47	1
	Samtliga	35	57	42	1
TCO	Kvinnor	37	54	43	4
	Män	33	48	47	5
	Samtliga	36	52	44	4
SACO	Kvinnor	38	61	39	0
	Män	27	66	34	0
	Samtliga	33	63	37	0
Samtliga	Kvinnor	33	59	39	2
	Män	37	53	45	2
	Samtliga	35	56	42	2

Ytterligare lite lägre andel är det bland medlemmarna inom Byggnads, Transports, Livs och GS, cirka 56 procent (se diagram 5.8).

Målarna och Metallare lite lägre

Lite lägre andel är det bland Målarnas och IF-Metalls medlemmar. Av dessa har 43 procent yttrat sig på något fackligt möte.

Diagram 5.8 Yttrat sig på fackligt möte
LO-förbunden år 2011

6

Läser fackliga tidningar

Att kontakta sin fackliga representant eller att gå på fackligt möte är två sätt att informera sig om fackliga frågor. Men det vanligaste sättet att få facklig information är via sin fackliga tidning. Det visar sig att nästan alla fackligt anslutna läser sin fackliga tidning – om än i varierande grad.

Fråga 28

Hur mycket läser du av din fackliga tidning?

1. Större delen av innehållet
2. En del av innehållet
3. Brukar bara bläddra i den
4. Inget
5. Har ingen tidning

9 av 10 läser sin fackliga tidning

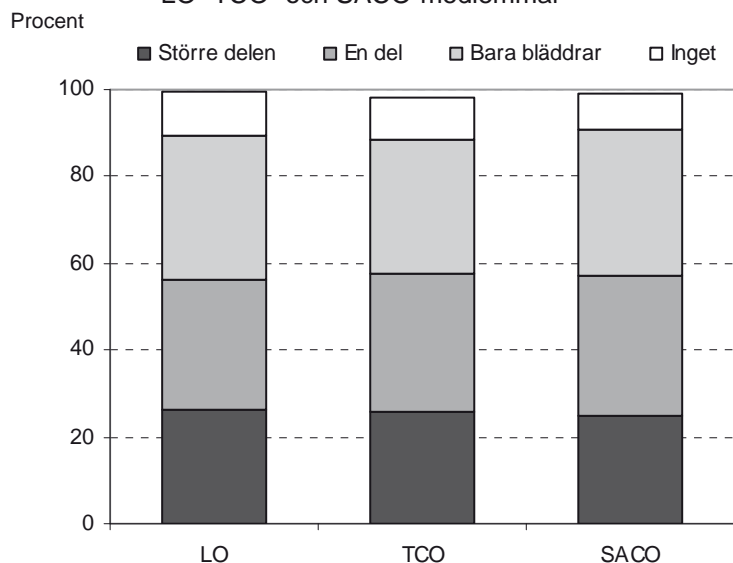
Av samtliga fackligt anslutna läser 9 av 10 sin fackliga tidning i någon grad. Det gäller såväl LO-medlemmar som TCO- och SACO-medlemmar.

Drygt var fjärde läsare, 26 procent, läser större delen av sin fackliga tidning, knappt en tredjedel, 31 procent, läser en och annan artikel medan ytterligare en tredjedel, 33 procent, bara bläddrar och läsa rubriker. Resterande 10 procent läser ingenting i sin fackliga tidning. Denna fördelning är nästan exakt densamma bland såväl LO-medlemmar som bland TCO- och SACO-medlemmar (se diagram 6.1 och tabell 6.1).

Kvinnor läser mer än män

Av samtliga fackligt anslutna läser 31 procent av kvinnorna och 20 procent av männen större delen av tidningen, 30 procent av kvinnorna och 36 procent av männen bara bläddrar medan och 7 procent av kvinnorna och 12 procent av männen inte läser någonting av sin fackliga tidning (se tabell 6.1).

Diagram 6.1 Hur mycket läser du av din fackliga tidning?
LO- TCO- och SACO-medlemmar

Tabell 6.1 Hur mycket läser du av din fackliga tidning?

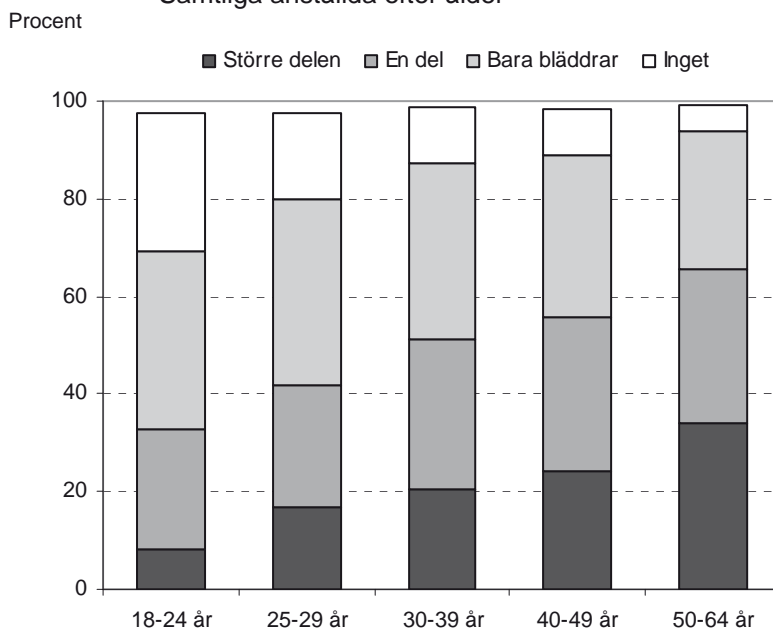
		Större delen	En del	Bara bläddrar	Inget	Har ingen tidning
LO-medlemmar	Kvinnor	31	29	33	8	0
	Män	23	30	34	12	1
	Samtliga	26	30	33	10	1
TCO-medlemmar	Kvinnor	33	32	26	7	1
	Män	13	31	40	13	2
	Samtliga	26	32	31	9	2
SACO-medlemmar	Kvinnor	27	35	32	6	1
	Män	23	28	37	11	1
	Samtliga	25	32	34	8	1
Samtliga anställda	Kvinnor	31	31	30	7	1
	Män	20	30	36	12	1
	Samtliga	26	31	33	10	1
	18-24 år	8	25	36	28	3
	25-29 år	17	25	38	18	2
	30-39 år	21	31	36	11	1
	40-49 år	24	32	33	9	2
	50-64 år	34	32	28	5	1

Var fjärde ungdom läser inget

Läsandet av fackliga tidningar tilltar med åldern. Av anställda i åldern 18-24 år läser en tredjedel, 32 procent, större delen eller en del av sin fackliga tidning medan resterande, 65 procent läser inget eller bara bläddrar.

I den äldsta åldersgruppen, 50-64 år, är förhållandet det motsatta då två tredjedelar, 66 procent, läser större delen eller en del av sin fackliga tidning medan resterande tredjedel, 33 procent bläddrar eller läser inget (se diagram 6.2 och tabell 6.1).

Diagram 6.2 Hur mycket läser du av din fackliga tidning?
Samtliga anställda efter ålder

LO-förbunden

Byggnads och Målarna läser mest

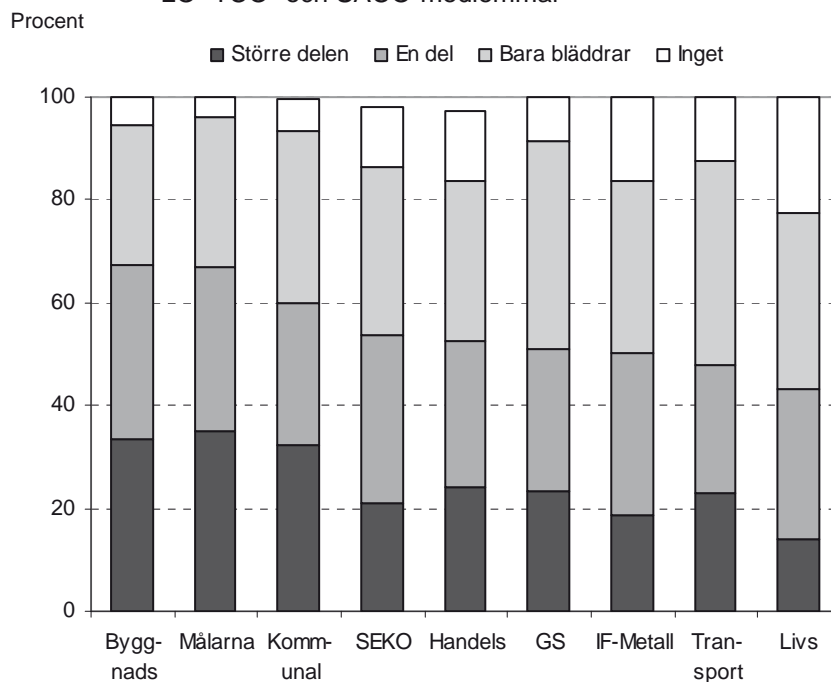
Byggjobbare tycks vara de flitigaste läsarna av sina fackliga tidningar. Av såväl Byggnads som Målarnas medlemmar läser 67 procent större delen eller en del av sin fackliga tidning medan sex respektive fyra procent läser inget i tidningen (se diagram 6.3).

Även bland Kommunals medlemmar läser över 60 procent större delen eller en del av sin fackliga tidning medan sex procent läser inget.

Livs medlemmar läser minst

Minst läsande är det bland Livs medlemmar då 43 procent läser större delen eller en del av sin fackliga tidning medan hela 22 procent uppger att de inte läser något i sin fackliga tidning.

Diagram 6.3 Hur mycket läser du av din fackliga tidning?
LO- TCO- och SACO-medlemmar

Läsandet av fackliga tidningar år 1988-2011

Läsandet minskar ibland LO-medlemmarna

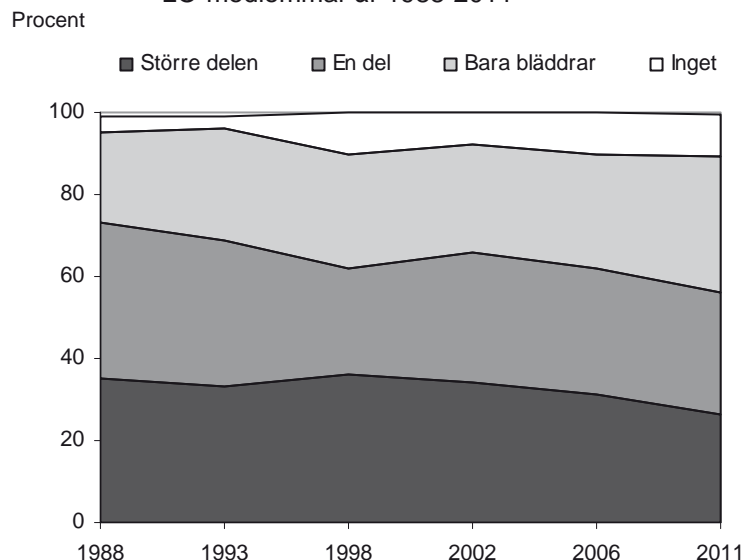
Läsandet av fackliga tidningar har minskat stadigt de år som Röster om facket och jobbet genomförts. En allt större del nöjer sig med att bara bläddra i tidningen eller inte läsa någonting alls medan en allt mindre del läser den mer noga.

År 1988 uppgav 22 procent av LO-medlemmarna att de bara bläddrade i tidningen. År 2011 har den delen ökat till 33 procent. Samtidigt har andelen LO-medlemmar som läser större delen eller en del av tidningen minskat från 73 procent år 1988 till 56 procent år 2011. Dessutom har andelen som uppger att de inte läser något av sin fackliga tidning ökat och närmar sig tio procent bland såväl LO-medlemmar som TCO- och SACO-medlemmar (se diagram 6.4 och tabell 6.2).

Även inom TCO och SACO minskar läsandet

Även bland TCO- och SACO-medlemmarna har andelen som bara bläddrar eller som inte läser något av sin fackliga tidning ökat. Mest har de ökat bland SACO-medlemmarna då andelen SACO-medlemmar som bara bläddrar ökat från 19 procent år 1988 till 34 procent år 2011

Diagram 6.4 Hur mycket läser du av din fackliga tidning?
LO-medlemmar år 1988-2011

**Tabell 6.2 Hur mycket läser du av din fackliga tidning?
År 1988-2011**

	1988	1993	1998	2002	2006	2011
LO-medlemmar						
Större delen	35	33	36	34	31	26
En del	38	36	26	32	31	30
Bara bläddrar	22	27	28	26	28	33
Inget	4	3	10	8	10	10
TCO-medlemmar						
Större delen	38	34	39	34	28	26
En del	35	38	29	35	34	32
Bara bläddrar	24	24	27	25	29	31
Inget	3	4	5	6	8	9
SACO-medlemmar						
Större delen	45	42	36	37	30	25
En del	33	38	31	33	34	32
Bara bläddrar	19	18	26	24	29	34
Inget	2	1	6	6	7	8

7

Letat fackliga information på Internet

Även om den fackliga tidningen alltjämt är en viktig källan för facklig information så har inte detta hindrat fackförbunden att hitta nya vägar för att sprida facklig information. En ny sådan väg är Internet.

Facklig information 24 timmar om dygnet

Alla fackförbund har nu för tiden väl utbyggda hemsidor med en mängd facklig information som är tillgänglig dygnet runt. Frågan är i vilken utsträckning dagens löntagare använder sig av Internet för att leta efter fackliga information.

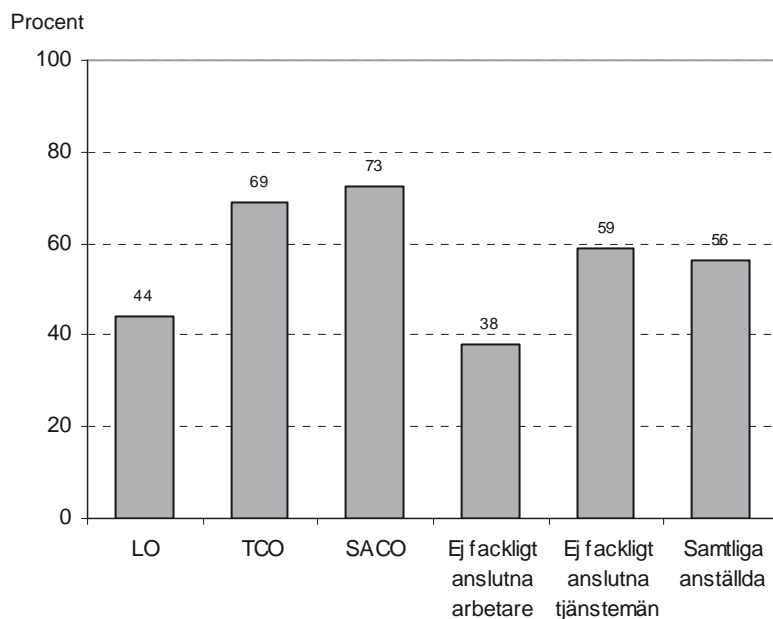
För att ge en bild av löntagarna surfande efter facklig information ställs en fråga i undersökningen om man någon gång letat facklig information på Internet. Det är första gången frågan ingår i Röster om facket och jobbet och några följdfrågor gällande exempelvis hur många gånger eller vilken typ av information som sökts görs inte.

Fråga 23c
Har du någon gång letat facklig information på Internet?
1. Ja
2. Nej

56 procent har letat på Internet

Av samtliga anställda har 56 procent letat facklig information på Internet. Skillnaden är dock stor mellan olika grupper anställda, inte minst mellan arbetare och tjänstemän (se diagram 7.1 och tabell 7.1).

Diagram 7.1 Har letat facklig information på Internet

44 procent inom LO - 70 procent inom TCO- och SACO

Av LO-medlemmarna har 44 procent letat facklig information på Internet medan cirka 70 procent av TCO- och SACO-medlemmarna har gjort det. Tjänstemännen är alltså betydligt flitigare på att surfa efter facklig information på Internet.

Även ej fackligt anslutna letar på nätet

Ej fackligt anslutna letar facklig information på Internet i nästan lika hög grad som fackligt anslutna. Av de ej fackligt anslutna har 38 procent av arbetarna och 59 procent av tjänstemännen letat facklig information på Internet.

Detta visar att det är en klart större del ej fackligt anslutna som letat facklig information på Internet än som kontaktat en facklig representant enligt ovan. Av de ej fackligt anslutna arbetarna har 25 procent kontaktat en facklig representant medan alltså 38 procent letat information på Internet.

Kvinnor och män letar nästan lika mycket

Kvinnor och män letar facklig information på Internet i ungefär lika hög grad. Bland LO-medlemmar surfar kvinnor lite mer än män medan det är tvärt om bland TCO- och SACO-medlemmar. Det skiljer dock bara några enstaka procentenheter i samtliga fall vilket är inom den statistiska felmarginalen (se tabell 7.1).

Tabell 7.1 Letat facklig information på Internet

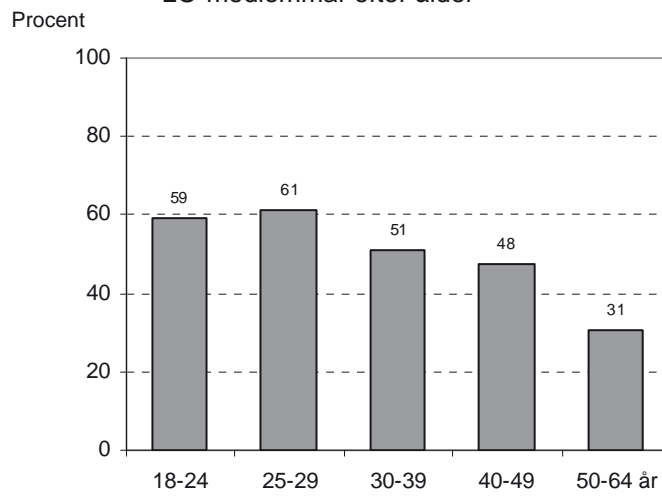
		Ja	Nej
LO	Kvinnor	45	55
	Män	43	57
	Samtliga	44	56
TCO	Kvinnor	68	32
	Män	70	30
	Samtliga	69	31
SACO	Kvinnor	72	28
	Män	74	26
	Samtliga	73	28
Ej fackligt anslutna arbetare	Kvinnor	44	56
	Män	34	66
	Samtliga	38	62
Ej fackligt anslutna tjänstemän	Kvinnor	55	45
	Män	63	37
	Samtliga	59	41
Arbetare	Kvinnor	43	57
	Män	40	60
	Samtliga	42	58
Tjänstemän	Kvinnor	66	34
	Män	68	32
	Samtliga	67	33
Samtliga anställda	Kvinnor	58	42
	Män	55	45
	Samtliga	56	44

60 procent av de yngsta LO-medlemmarna surfar – 31 procent av de äldsta

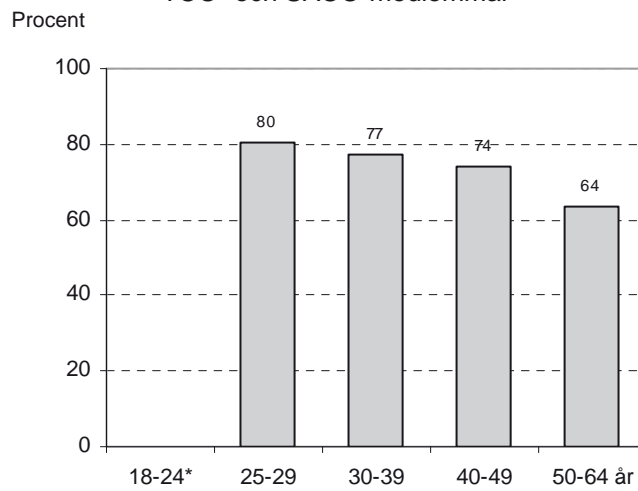
En större del av de yngre letar facklig information på Internet än äldre. Bland LO-medlemmar i åldern 18-29 år har cirka 60 procent letat facklig information på Internet. Bland LO-medlemmar i åldern 30-39 år och 40-49 år har cirka 50 procent letat facklig information på Internet och av de äldsta LO-medlemmarna, de i åldern 50-64 år, har knappt en tredjedel, 31 procent, letat facklig information på Internet (se diagram 7.2).

Även bland TCO- och SACO-medlemmar är skillnaden tydlig mellan åldrarna då andelen som letat facklig information på Internet är hela 80 procent bland 25-29-åringarna för att därefter minska upp i åldrarna ner till 64 procent för 50-64-åringarna (se diagram 7.3).

**Diagram 7.2 Har letat facklig information på Internet
LO-medlemmar efter ålder**

**Diagram 7.3 Har letat facklig information på Internet
TCO- och SACO-medlemmar**

* Osäker skattning på grund av litet antal i urval

LO-förbunden

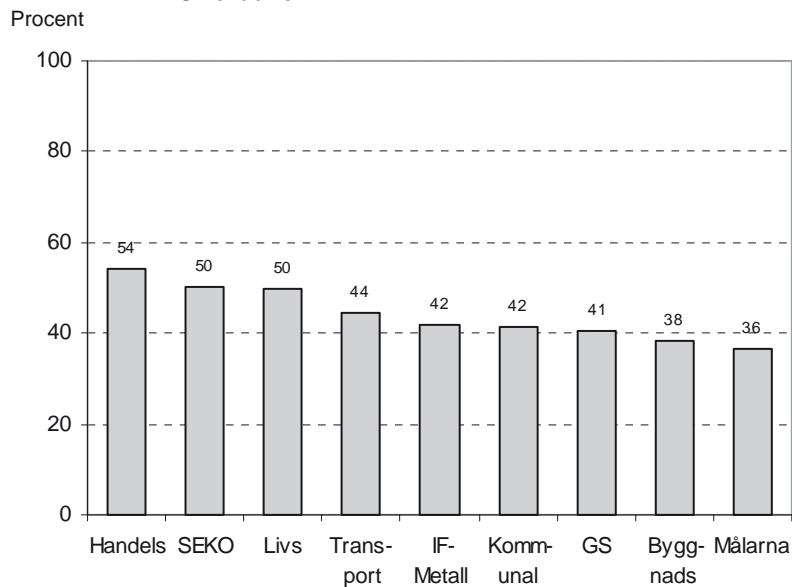
Handels surfar mest fackligt

Medlemmarna i Handels är flitigast på att leta facklig information på Internet. Drygt hälften, 54 procent, av Handels medlemmar har surfat efter facklig information. Nästan lika stor del, 50 procent, av medlemmarna i SEKO och Livs har också letat facklig information på Internet.

Mindre Internet i byggbarackerna

I byggbarackerna tycks det dock vara lite sämre ställt med Internetuppkopplingarna då medlemmarna i Byggnads och Målarna är de som i minst grad letat facklig information på Internet. Av Byggnads medlemmar har 38 procent letat facklig information på Internet liksom 36 procent av Målarnas medlemmar.

Diagram 7.4 Har letat facklig information på Internet
LO-förbund

8

Fackligt intresse

Tidigare i rapporten har framgått att en stor del av de fackligt anslutna läser sin fackliga tidning och att många letat facklig information på Internet. Det tyder på ett stort behov av facklig information men även på ett stort intresse för fackliga frågor.

För att ge en mer avgränsad bild av hur stor del av löntagarna som egentligen är intresserad av fackliga frågor så ställs en fråga i undersökningen om de intervjuade är fackligt intresserade eller inte.

Fråga 22:

Om du tänker på ditt fackliga intresse, vad skulle du då vilja kalla dig?

Är du fackligt ointresserad eller fackligt intresserad?

1. fackligt ointresserad
2. fackligt intresserad
3. Vet ej

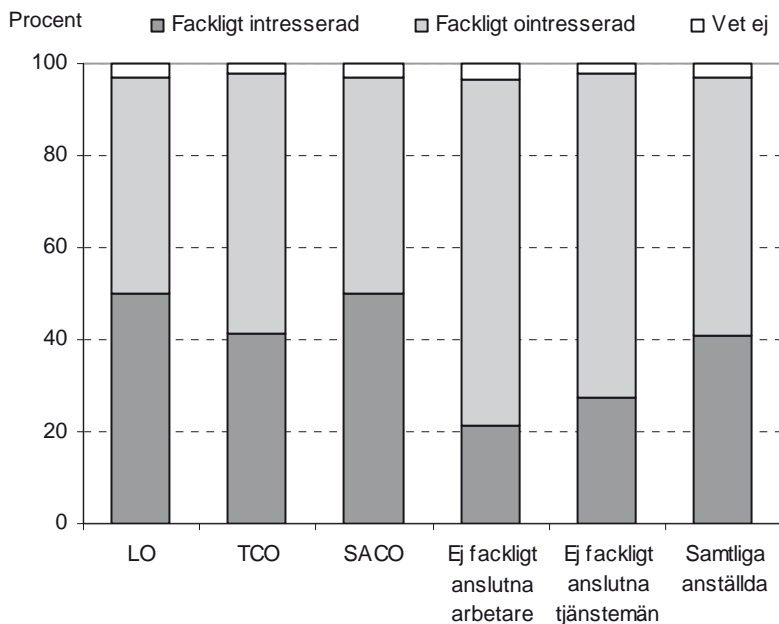
41 procent är fackligt intresserade

På en direkt fråga om man är fackligt intresserad eller ointresserad svarar 41 procent av samtliga anställda att de är fackligt intresserade. Framförallt är det de som är fackligt anslutna som är fackligt intresserade men även bland de som inte är med i facket finns många som ändå är fackligt intresserade.

Varannan LO-medlem fackligt intresserad

Bland fackligt anslutna uppger knappt hälften, 47 procent, att de är fackligt intresserade. Högst är andelen bland LO- och SACO-medlemmar då 50 procent av dessa är fackligt intresserade. Bland TCO-medlemmar är det fackliga intresset lite lägre, 42 procent (se diagram 8.1 och tabell 8.1).

Diagram 8.1 Fackligt intresse år 2011

Kvinnor och män lika intresserade – bland arbetare

Bland samtliga anställda uppger 43 procent av kvinnorna och 38 procent av männen att de är fackligt intresserade. Bland arbetare är dock det fackliga intresset nästan lika stort bland kvinnor och män då 43 procent av kvinnorna och 42 procent av männen uppger sig vara fackligt intresserade. Bland tjänstemän är det dock en klart större del av kvinnorna än av männen som är fackligt intresserade, 44 procent respektive 35 procent (se tabell 8.1).

Intresset kommer med åldern

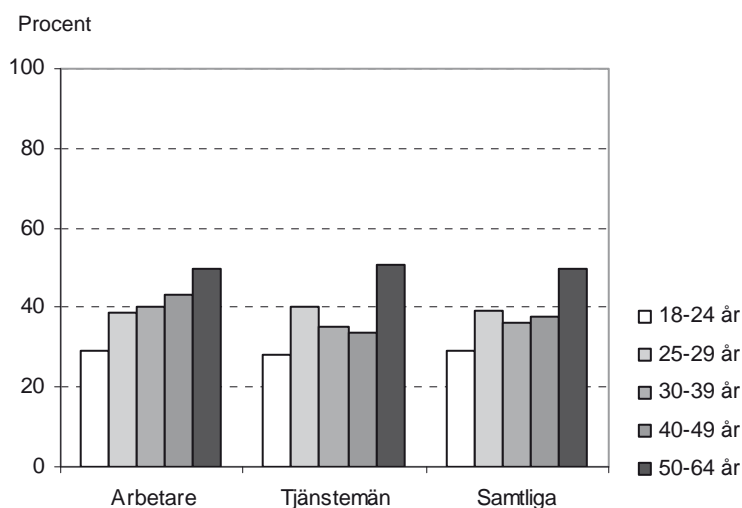
Det fackliga intresset tilltar med åldern. Detta samband är tydligast bland arbetare då andelen som är fackligt intresserade ökar för varje högre åldersgrupp. Bland arbetare i åldern 18-24 år är 29 procent fackligt intresserade, bland 25-29-åringar 38 procent och så vidare upp till de äldsta i åldern 50-64 år där 50 procent är fackligt intresserade (se diagram 8.2).

Sambandet är inte lika tydligt bland tjänstemän. Skillnaden är dock lika stor mellan de yngsta och de äldsta då 28 procent av 16-24-åringarna och 51 procent av 50-64-åringarna är fackligt intresserade.

Tabell 8.1 Fackliga intresse efter klass och kön år 2011
Procent

		Fackligt ointresserad	Fackligt intresserad	Vet ej
LO-medlemmar	Kvinnor	48	49	3
	Män	45	51	4
	Samtliga	47	50	3
TCO-medlemmar	Kvinnor	52	46	2
	Män	64	34	2
	Samtliga	56	42	2
SACO-medlemmar	Kvinnor	41	55	4
	Män	55	43	2
	Samtliga	47	50	3
Ej fackligt anslutna arbetare	Kvinnor	68	27	5
	Män	81	17	2
	Samtliga	75	21	4
Ej fackligt anslutna tjänstemän	Kvinnor	74	26	0
	Män	67	29	4
	Samtliga	70	28	2
Arbetare	Kvinnor	54	43	3
	Män	55	42	3
	Samtliga	54	42	3
Tjänstemän	Kvinnor	54	44	2
	Män	62	35	3
	Samtliga	57	40	3
Samtliga anställda	Kvinnor	54	43	3
	Män	59	38	3
	Samtliga	56	41	3

Diagram 8.2 Fackligt intresserade år 2011

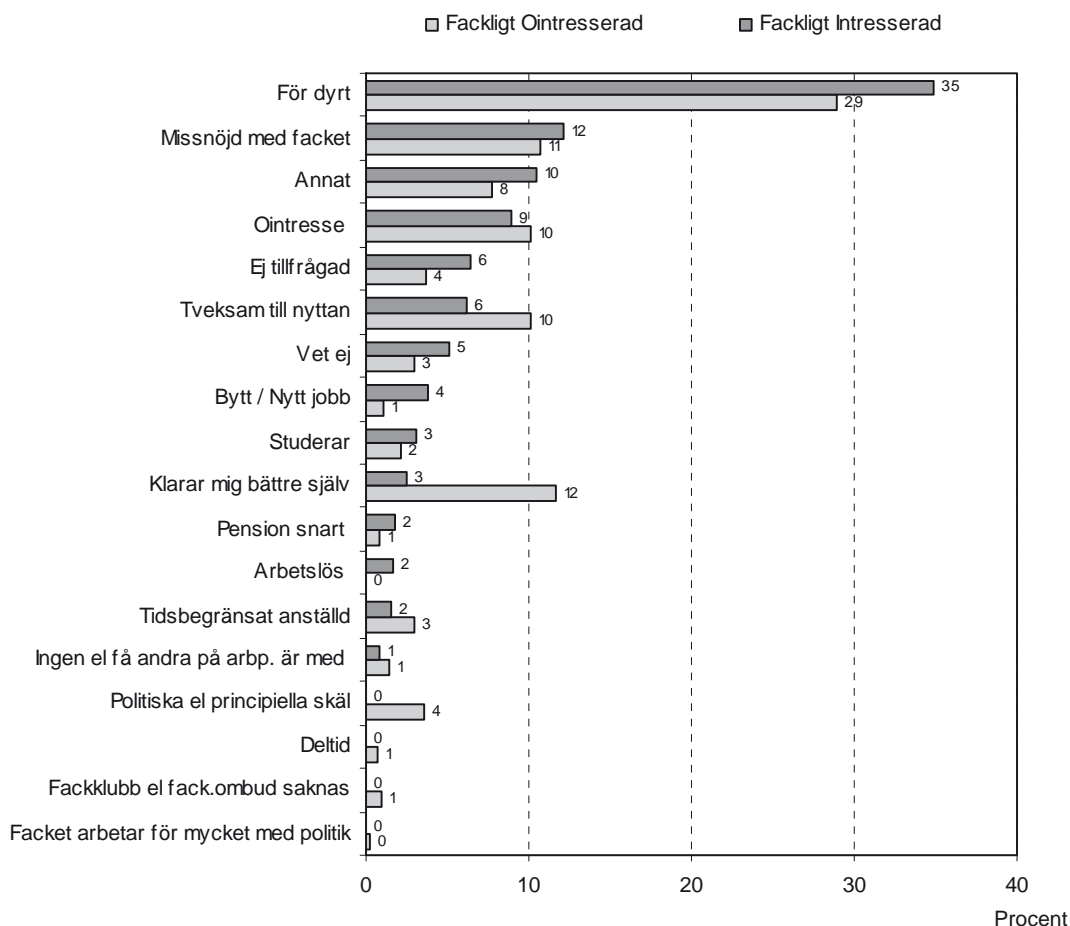
Var 4e ej fackligt ansluten ändå fackligt intresserad

Bland ej fackligt anslutna är 21 procent av arbetarna och 27 procent av tjänstemännen fackligt intresserade. Var 4e ej fackligt ansluten är alltså fackligt intresserad men väljer ändå att inte vara med i facket (se tabell 8.1).

Facket för dyrt även för många fackligt intresserade

Skälen till att inte vara med i facket är dock ganska lika oavsett om man är fackligt intresserad eller inte. Viss skillnad är det dock. En jämförelse av skälet till att inte vara med i facket bland ej fackligt anslutna arbetare visar att de som är fackligt intresserade i högre grad än de som är fackligt ointresserade uppger skälen för dyrt, ej tillfrågad och bytt jobb medan de som är fackligt ointresserade istället i högre grad uppger skälen tveksam till nyttan, klarar mig bättre själv och politiska eller principiella skäl (se diagram 8.3).

Diagram 8.3 Skäl mot att vara med i facket efter fackligt intresse
Ej fackligt anslutna arbetare

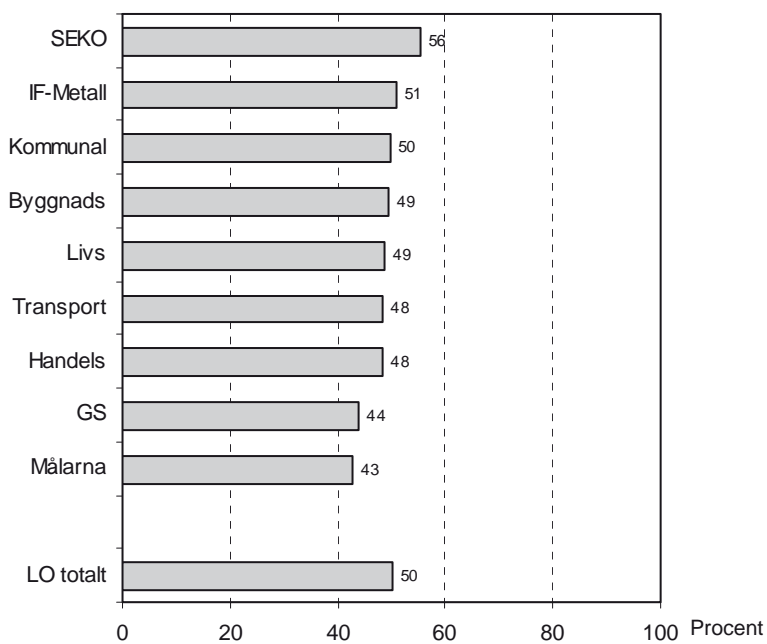
LO-förbunden

Varannan medlem i de flesta LO-förbund är fackligt intresserad. Det gäller medlemmarna inom såväl industriförbunden IF-Metall och Livs liksom inom Kommunal, Transport, Handels och Byggnads. Ganska exakt 50 procent av medlemmarna i dessa förbund svarar att de är fackligt intresserade.

Lite högre inom SEKO – lite lägre inom Målarna och GS

Några förbund avviker dock något från 50-strecket. SEKO avviker genom att deras medlemmar i lite *högre* grad uppger att de är fackligt intresserade, 56 procent, medan Målarnas och GS avviker med att ha en lite *mindre* del fackligt intresserade medlemmar, 43 respektive 44 procent (se diagram 8.4).

Diagram 8.4 Fackligt intresserade år 2011
LO-förbund

Fackligt intresse år 1988-2011

I tidigare årgångar av Röster om facket och jobbet har andelen fackligt intresserade varit betydligt högre än år 2011. Enligt 1988 års undersökning framgick att 75 procent av LO-medlemmarna var fackligt intresserade och åren 1993-2006 var andelen cirka 70 procent. De 50 procent som 2011 års undersökning visar på avviker alltså rejält mot tidigare undersökningar (se diagram 8.5 och tabell 8.2).

Två frågor i en

Förklaringen till den stora minskningen mellan år 2006 och 2011 är att frågorna inte är helt jämförbara mellan åren. Tyvärr måste konstateras att frågan varit otydligt formulerad år 1988-2006 eftersom det då frågades om *två saker i en och samma fråga*. Dels frågades det om man var fackligt intresserad och dels om man var aktiv, underförstått ”fackligt aktiv” (se nya och gamla frågan i faktabutan till höger).

År 2011

Om du tänker på ditt fackliga intresse, vad skulle du då vilja kalla dig?

Är du fackligt ointresserad eller fackligt intresserad?

1. fackligt ointresserad
2. fackligt intresserad

År 1988-2006:

Om du tänker på ditt fackliga intresse, vad skulle du då vilja kalla dig?

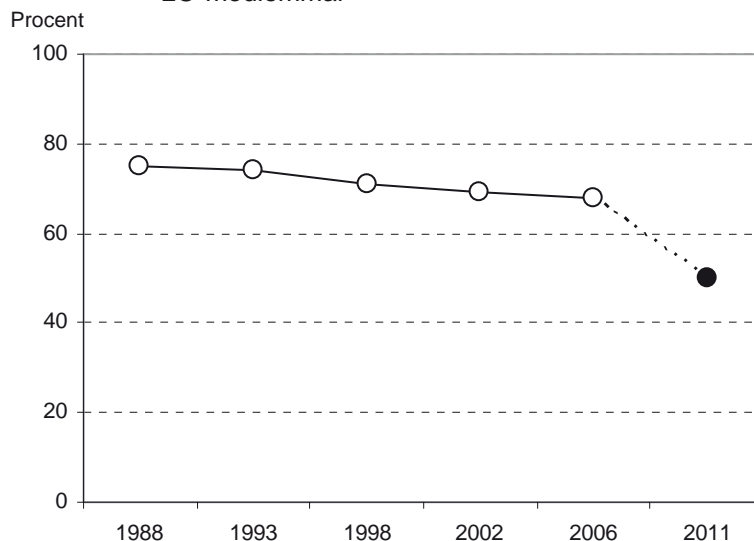
Är du fackligt ointresserad, fackligt intresserad, men ej aktiv eller fackligt intresserad och även aktiv

1. fackligt ointresserad
2. fackligt intresserad, men ej aktiv
3. fackligt intresserad och även aktiv

Tidigare överskattat intresse

Frågan ligger i slutet av den omfattande intervjun och troligen har några bara svarat på frågan om de var ”aktiva” eller ej. De som då svarade att de inte var aktiva riskerade att bli felaktigt registrerade av intervjuaren som svarsalternativ 2 – fackligt intresserad, men ej aktiv – oberoende av om de var fackligt intresserad eller ej.

Diagram 8.5 Fackligt intresserade år 1988-2006 och år 2011
LO-medlemmar

9

Kännedom om kollektivavtalet

Den tredje delen av 2011 års Röster om facket och jobbet avslutas med en ny fråga gällande vilken kännedom löntagarna har om sina kollektivavtal.

Två frågor om kollektivavtal

För att få en uppfattning om vilken kännedom de anställda har om sitt kollektivavtal ställs två frågor om detta. Den första frågan gäller om det finns kollektivavtal på arbetsplatsen medan den andra frågan gäller den intervjuades egna kännedom om kollektivavtalets innehåll.

Syftet med frågorna är att ge en bild av vilken kännedom löntagarna har om sina kollektivavtal, utan att för den skull ställa direkta kunskapsfrågor om kollektivavtalet. Frågorna om kollektivavtal är nya och har inte varit med i tidigare årgångar av Röster om facket och jobbet.

Fråga 14f2:
Finns det kollektivavtal på din arbetsplats?

1. Ja
2. Nej
8. Vet ej

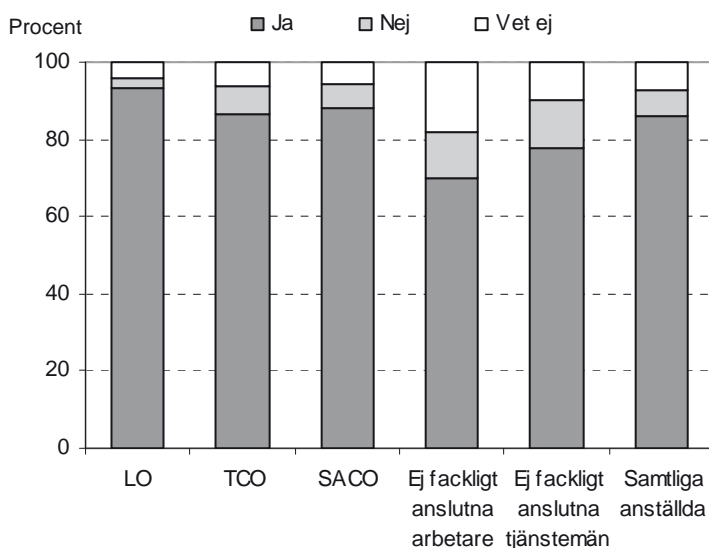
Fråga 14f3
Hur bedömer du din kännedom om kollektivavtalets innehåll? Som stor, ganska stor, liten eller ingen kännedom?

1. Stor
2. Ganska stor
3. Liten
4. Ingen kännedom
- 8 Vet ej

93 procent vet om det finns kollektivavtal eller inte – men 7 procent vet inte

Av samtliga anställda svarar 86 procent att det finns kollektivavtal på deras arbetsplats och sju procent att det inte finns medan sju procent svarar vet ej. De allra flesta, totalt 93 procent, vet alltså om de har kollektivavtal eller inte (se diagram 9.1 och tabell 9.1).

Diagram 9.1 Finns kollektivavtal på din arbetsplats

LO-medlemmar har stor kännedom

Av LO-medlemmarna vet 96 procent om de har kollektivavtal eller inte. 93 procent svarar att de har det medan tre procent svarar att de inte har kollektivavtal på arbetsplatsen.

Liksom TCO- och SACO-medlemmar

Nästan lika stor del av TCO- och SACO-medlemmarna vet om de har kollektivavtal. Av TCO-medlemmarna uppger 87 procent att det finns kollektivavtal och sju procent att det inte finns medan sex procent inte vet.

Av SACO-medlemmarna uppger 88 procent att det finns kollektivavtal och sex procent att det inte finns medan sex procent inte vet.

Totalt är det alltså 94 procent av såväl TCO- som SACO-medlemmarna som vet om de har kollektivavtal eller inte medan sex procent inte vet

Ej fackligt anslutna har minst koll

Betydligt mindre del av de som inte är med i facket vet om de har kollektivavtal. Av de ej fackligt anslutna arbetarna svarar nästan var femte, 18 procent, att de inte vet om det finns kollektivavtal. 70 procent svarar dock att de har kollektivavtal medan 12 procent inte har det. Även en majoritet av de ej fackligt anslutna vet alltså om de har kollektivavtal eller inte på sin arbetsplats - men det är ändå nästan var femte som inte vet.

Tabell 9.1 Finns kollektivavtal på din arbetsplats år 2011

		Ja	Nej	Vet ej
LO-medlemmar	Kvinnor	92	2	6
	Män	94	3	3
	Samtliga	93	3	4
TCO-medlemmar	Kvinnor	87	5	7
	Män	86	11	4
	Samtliga	87	7	6
SACO-medlemmar	Kvinnor	89	5	6
	Män	87	9	5
	Samtliga	88	6	6
Ej fackligt anslutna arbetare	Kvinnor	67	10	24
	Män	73	14	14
	Samtliga	70	12	18
Ej fackligt anslutna tjänstemän	Kvinnor	83	6	12
	Män	73	19	8
	Samtliga	78	13	10
Arbetare	Kvinnor	86	4	10
	Män	89	5	6
	Samtliga	87	5	8
Tjänstemän	Kvinnor	87	5	8
	Män	82	13	5
	Samtliga	85	8	7
Samtliga anställda	Kvinnor	87	5	9
	Män	85	9	6
	Samtliga	86	7	7

Kvinnor mer osäkra

En mindre del av kvinnorna än av männen vet om det finns kollektivavtal eller inte på deras arbetsplats. Bland LO-medlemmar är dock skillnaden marginell då sex procent av LO-kvinnorna svara *vet ej* medan tre procent av LO-männen gör det. Skillnaden mellan kvinnor och män är ungefär lika liten bland TCO- och SACO-medlemmar.

Ej fackligt anslutna kvinnor mest osäkra

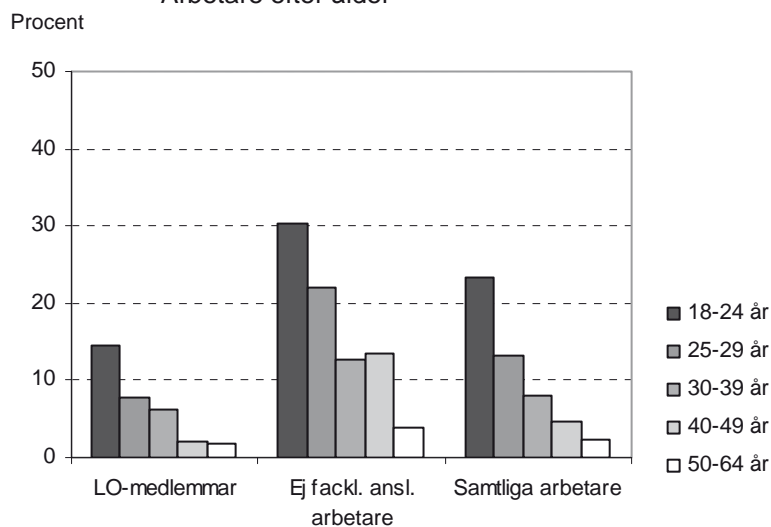
Betydligt större skillnad är det mellan ej fackligt anslutna kvinnor och män. Av kvinnorna i gruppen ej fackligt anslutna arbetare vet inte 24 procent, nästan var fjärde kvinna, om det finns kollektivavtal på deras arbetsplats. Av männen i samma grupp svarar 14 procent att de inte vet. Även det en stor del men ändå betydligt lägre än bland kvinnorna.

Men ungdomar mest osäkra

Störst är dock skillnaden mellan olika åldersgrupper kombinerat med facklig anslutning. Av samtliga arbetare i åldern 18-24 år uppger 23 procent att de inte vet om det finns kollektivavtal på deras arbetsplats. Uppåt i åldrarna minskar andelen som inte vet och av 50-64-åringarna svarar endast två procent att de inte vet.

Tas det hänsyn även till facklig anslutning blir skillnaderna mellan åldersgrupperna ännu större då hela 30 procent av de 18-24-åringar som inte är medlemmar i facket uppger att de inte vet om det finns kollektivavtal. Bland LO-medlemmar i åldern 18-24 år är andelen som inte vet om det finns kollektivavtal hälften så hög, 15 procent (se diagram 9.2).

Diagram 9.2 Vet ej om kollektivavtal finns på arbetsplatsen
Arbetare efter ålder

LO-förbunden

Liten skillnad mellan LO-förbunden

De allra flesta som är medlemmar i något LO-förbund vet om det finns kollektivavtal eller inte på deras arbetsplats. Endast en liten del har inte koll.

Målare och Metallare nästan 100

Störst andel som vet är det bland medlemmarna i Målarförbundet och IF-Metall då 99 procent av dessa vet om det finns kollektivavtal på deras arbetsplats eller inte.

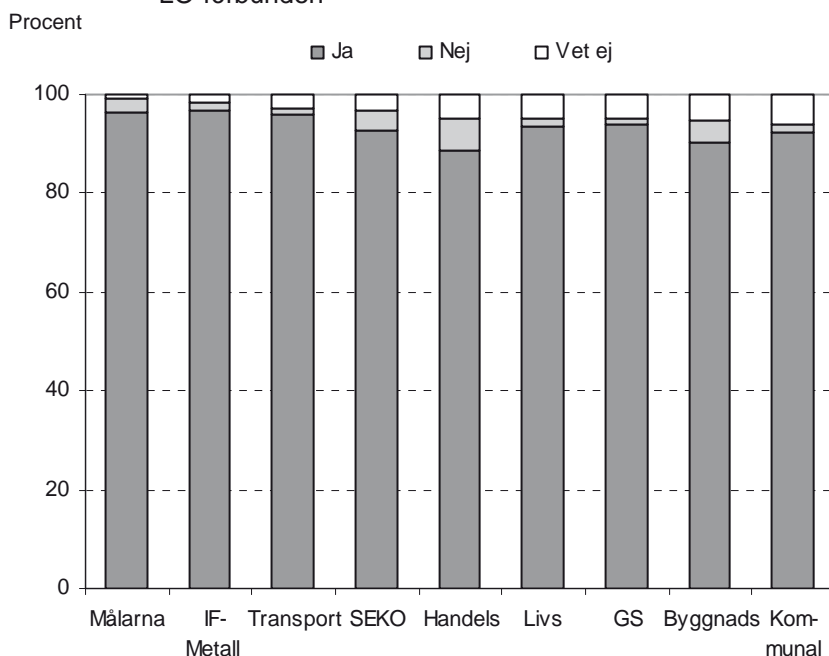
Nästan lika stor del, 97 procent, av medlemmarna i SEKO och Transport vet om det finns avtal.

Men även i resterande LO-förbund vet nästan alla, eller åtminstone mellan 94-95 procent, av medlemmarna om det finns kollektivavtal eller inte. Återstår gör dock 5-6 procent som inte vet om det finns kollektivavtal (se diagram 9.3 och tabell 9.2).

Tabell 9.2 Finns kollektivavtal på din arbetsplats?

LO-förbund	Ja	Nej	Vet ej
Byggnads	90	5	5
GS	94	1	5
Handels	89	7	5
IF-Metall	97	2	1
Kommunal	92	2	6
Livs	93	2	5
Målarna	96	3	1
SEKO	93	4	3
Transport	96	1	3
LO totalt	93	3	4

Diagram 9.3 Finns kollektivavtal på din arbetsplats
LO-förbunden

Kännedom om kollektivavtalets innehåll

Att veta om det finns kollektivavtal eller inte på sin arbetsplats är givetvis bra men att även ha kännedom om kollektivavtalets innehåll är ännu bättre.

För att få en bild av hur stor kännedom anställda har om innehållet i sina kollektivavtal så får de som svarat att det finns kollektivavtal på deras arbetsplats en följdfråga om vilken kännedom de själva anser att de har om kollektivavtalets innehåll.

Fråga 14f3

Hur bedömer du din kännedom om kollektivavtalets innehåll? Som stor, ganska stor, liten eller ingen kännedom?

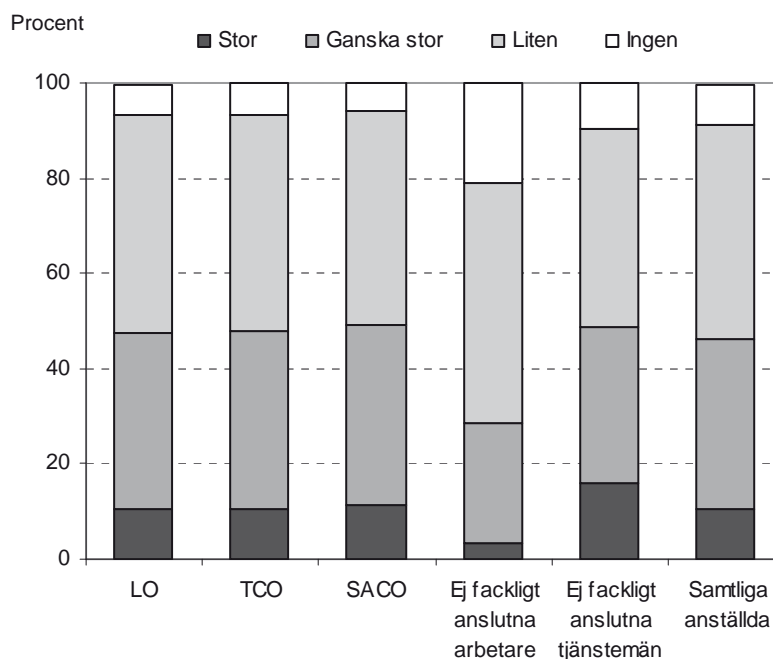
1. Stor
2. Ganska stor
3. Liten
4. Ingen kännedom
- 8 Vet ej

Hälften har stor eller ganska stor kännedom

Av samtliga anställda uppger nästan hälften, 46 procent, att de har stor eller ganska stor kännedom om sitt kollektivavtal. Nästan lika stor andel, 45 procent, uppger att deras kännedom om kollektivavtalet är liten medan åtta procent uppger att de har ingen kännedom.

Bland fackligt anslutna inom LO, TCO eller SACO är fördelningen nästan densamma som för samtliga anställda men med den skillnaden att andelen som uppger sig ha stor eller ganska stor kännedom är lite större, 47-49 procent, och andelen som har ingen kännedom är lite mindre, 6-7 procent (se diagram 9.4 och tabell 9.3).

Diagram 9.4 Kännedom om kollektivavtalets innehåll

Ej fackligt anslutna arbetare har minst kännedom

Bland de ej fackligt anslutna är det sämre ställt med kännedomen om kollektivavtalet, åtminstone bland arbetare.

Av de ej fackligt anslutna arbetarna uppger 28 procent att de har stor eller ganska stor kännedom om kollektivavtalet, 50 procent att de har liten kännedom och 21 procent att de har ingen kännedom.

Men ej fackligt anslutna tjänstemän har mest kännedom

Ej fackligt anslutna tjänstemän har däremot relativt stor kännedom om sina kollektivavtal och är tillsammans med medlemmar i SACO de grupper som har högst andel som uppger sig ha stor eller ganska stor kännedom om kollektivavtalets innehåll, 49 procent.

LO-kvinnor har sämre kännedom än LO-män

Kvinnor har mindre kännedom om kollektivavtalets innehåll än män. Bland samtliga anställda är dock skillnaden marginell, men bland LO-medlemmar är skillnaden större då 52 procent av LO-männen uppger att deras kännedom är stor eller ganska stor medan 41 procent av LO-kvinnorna gör detsamma.

Istället uppger 58 procent av LO-kvinnorna att deras kännedom är liten eller ingen jämfört med 48 procent av LO-männen (se tabell 9.3).

Tabell 9.3 Kännedom om sitt kollektivavtals innehåll

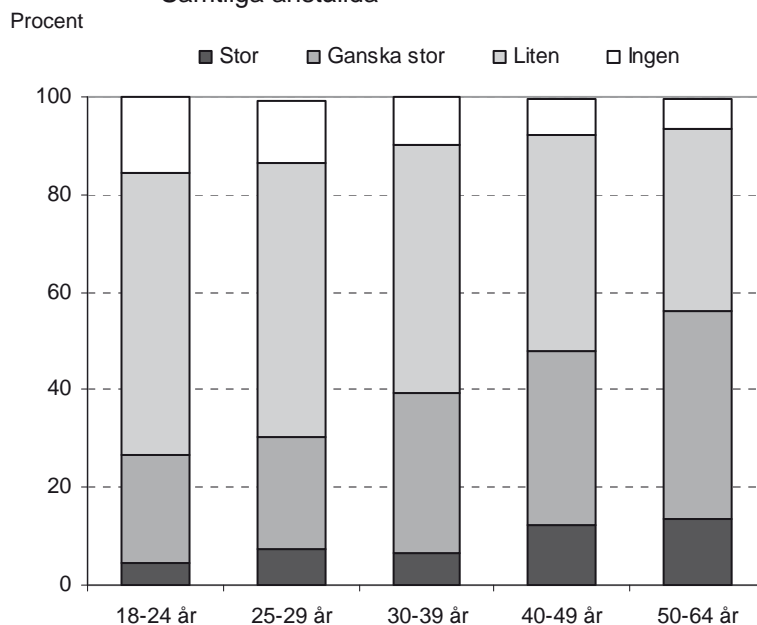
		Stor	Ganska stor	Liten	Ingen
LO-medlemmar	Kvinnor	8	33	49	9
	Män	12	40	43	5
	Samtliga	10	37	46	6
TCO-medlemmar	Kvinnor	10	38	45	6
	Män	10	36	45	8
	Samtliga	10	37	45	7
SACO-medlemmar	Kvinnor	9	37	48	5
	Män	15	39	40	6
	Samtliga	11	38	45	6
Ej fackligt anslutna arbetare	Kvinnor	3	27	48	22
	Män	4	24	51	21
	Samtliga	3	25	50	21
Ej fackligt anslutna tjänstemän	Kvinnor	18	36	36	10
	Män	14	30	47	9
	Samtliga	16	33	42	10
Arbetare	Kvinnor	7	33	48	12
	Män	10	36	45	9
	Samtliga	9	34	46	10
Tjänstemän	Kvinnor	12	37	44	7
	Män	12	36	45	7
	Samtliga	12	37	44	7
Samtliga anställda	Kvinnor	10	35	46	9
	Män	11	36	45	8
	Samtliga	11	36	45	8

Kännedomen tilltar med åldern

Kännedomen om kollektivavtalet tilltar med åldern och de äldsta har större kännedom än de yngsta. Bland samtliga anställda i åldern 50-64 år uppger 56 procent att de har stor eller ganska stor kännedom om kollektivavtalets innehåll. Andelen med stor eller ganska stor kännedom minskar ju längre ner i åldrarna man kommer. Bland de yngsta, de i åldern 18-24 år, uppger 27 procent att de har stor eller ganska stor kännedom om kollektivavtalets innehåll (se diagram 9.5).

I motsvarande grad ökar andelen som uppger att de har liten eller ingen kännedom, från 43 procent av 50-64-åringarna till 73 procent av 18-24-åringarna.

Diagram 9.5 Kännedom om kollektivavtalets innehåll
Samtliga anställda

LO-förbunden

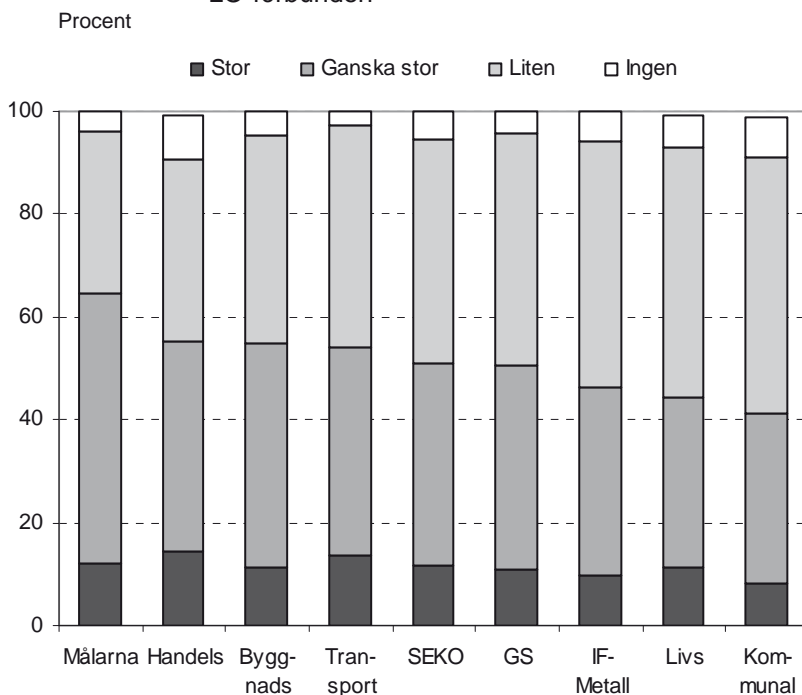
Målarna har mest kännedom – Kommunalarna minst

Av LO-förbundens medlemmar är det medlemmarna i Målareförbundet som har mest kännedom om innehållet i sitt kollektivavtal då 65 procent av Målarnas medlemmar uppger att de har stor eller ganska stor kännedom om sitt kollektivavtal.

Närmast efter kommer medlemmarna i Handels, Byggnads och Transport. Bland dessa uppger 54-55 procent att de har stor eller ganska stor kännedom.

Minst kännedom har medlemmarna i Kommunal, Livs och IF-Metall. Av dessa uppger 41, 45 respektive 46 procent att de har stor eller ganska stor kännedom om sitt kollektivavtal (se diagram 9.6).

Diagram 9.6 Kännedom om kollektivavtalets innehåll
LO-förbunden

Rapporten kan hämtas som pdf-dokument på LOs hemsida eller
beställas från LO-distribution:

lo@strombergdistribution.se

Telefax: 026-24 90 26

December 2011

ISBN 978-91-566-2738-5

www.lo.se

PÅ OMSLAGET:

Nitze Lundqvist, 50 år, SEKO,

befälhavare på Carolina af Arnö, Trafikverket färjerederiet

FOTO: Lars Forsstedt